

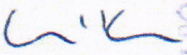

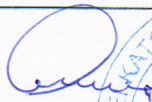

OM azonosító: 032716
Názáret Római Katolikus Óvoda
2750 Nagykőrös, Hősök tere 2.

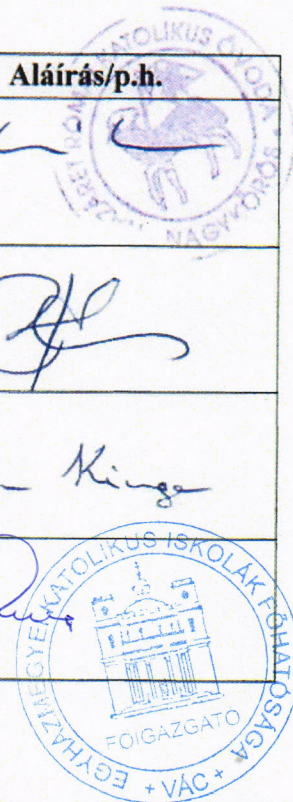
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Legitimációk

	Dátum	Aláírás/p.h.
Készítette	2020. 06. 17.	
Nevelőtestület nevében elfogadta	2020. 06. 18.	
Szülői Közösség nevében véleményezési jogot gyakorolt	2020. 06. 18.	Simon Kinga
Fenntartó jóváhagyta határozat szám: 4216/15/54/2020	2020. 06. 31.	

Verzió: 5

TARTALOMJEGYZÉK

1. INTÉZMÉNYI ADATOK	5
1.1. Intézmény általános adatai és jellemzői.....	5
1.2. Az intézmény tevékenységei.....	5
1.2.1. Állami feladatként ellátandó alapfeladat, szakfeladat.....	5
2. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	7
2.1. Törvényi háttér.....	7
2.2. A Pedagógiai Program hatályba lépése, felülvizsgálata	8
2.3. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatalának módja	9
3. BEVEZETÉS	10
3.1. Katolikus köznevelési intézményünk küldetése	10
3.2. Küldetésünk a társadalom felé	10
3.3. Küldetésünk a pedagógus felé	12
3.4. Küldetésünk a gyermek felé.....	12
3.5. Az Egyházi nevelésre irányuló alapelvei	13
4. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP.....	15
4.1. Katolikus gyermekkép	15
4.2. Katolikus óvodakép.....	16
5. ÓVODÁNK HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI.....	18
5.1. Alapelveink	18
5.2. Az óvodai nevelés célja.....	19
6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	21
6.1. A hitre nevelés erősítése - vallásos és erkölcsi nevelés	21
6.2. Egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei	22
6.3. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	24
6.4. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés	26
7. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	29
7.1. Személyi feltételek.....	29
7.2. Tárgyi feltételek	32
7.3. Az óvodai élet megszervezése	36
7.3.1. A nevelés tervezése és időkeretei.....	36
7.3.2. Csoportok napirendje	38
7.3.3. A tevékenységek javasolt szervezeti formái	39
7.3.4. Szervezeti tanulás év nevelési év végére elerendő időkeretei korcsoportonként	39
7.4. Óvodánk hagyományai, ünnepei, megemlékezései	39
7.4.1. Az óvodapedagógus feladata az ünnepek, hagyományok és megemlékezések megvalósításában.....	40
7.4.2. Eseménynaptár	40
7.4.3. Csoportrendezvények.....	41
7.4.4. Nevelőkkel kapcsolatos hagyományok.....	41
7.5. Gondozás.....	42
7.5.1. Az óvodapedagógus feladatai gondozással kapcsolatban.....	42
7.6. A befogadás.....	43
8. AZ ÓVODA EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI ÉS KAPCSOLATAI.....	44
8.1. A külső parterkapcsolatok rendszere	44
8.2. A kapcsolatrendszer működtetésének célja, feladatai.....	44
8.3. A külső kapcsolatok formája és módja	45
8.3.1. Fenntartó – Óvoda.....	45

8.3.2. Óvoda – Bölcsőde	45
8.3.3. Óvoda – Óvoda	45
8.3.4. Óvoda – Iskola	46
8.3.5. Óvoda - Közművelődési intézmények	46
8.3.6. Óvoda - Humányszolgáltató Intézmény - egészségügyi szervezetek	46
8.3.7. Óvoda – Pedagógiai szakmai szolgálatok.....	47
8.3.8. Óvoda – Helyi egyházközség.....	48
8.3.9. Óvoda – Más szervek	48
8.4. Az intézmény belső kapcsolatai	48
8.4.1. Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai.....	48
8.4.2. Együttműködési formák óvodapedagógusok, szülők és gyermekek között	48
8.4.3. Óvoda – Család	49
8.4.4. Szülői Közösség.....	49
9. ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	50
9.1. Hitre nevelés – vallásos, erkölcsi nevelés	50
9.1.1. Az óvoda missziós feladatai.....	50
9.1.2. A vallásos nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok	51
9.1.3. A liturgikus év eseményei.....	51
9.1.4. Erkölcsi, érzelmi és értékorientált közösségi nevelés	52
9.1.5. Ünnepek, megemlékezések	52
9.2. Játék	53
9.3. Művészeti tevékenységek	55
9.3.1. Verselés, mesélés	55
9.3.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	58
9.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	60
9.4. Mozgás.....	61
9.5. Külső világ tevékeny megismerése.....	63
9.5.1. Természet - társadalom – ember	63
9.5.2. Matematika.....	65
9.6. Munka jellegű tevékenységek	66
9.7. Szabadidős tevékenység.....	67
9.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	68
10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVEI	70
10.1. Általános irányelvek	70
10.2. Céljaink	71
10.3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek neveléséből adódó óvodapedagógusi feladatok	72
10.4. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, eladatai óvodai nevelés során	72
10.4.1. Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek.....	72
10.4.2. Látási fogyatékos (látássérült) gyermek	73
10.4.3. Hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek.....	73
10.4.4. Enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos gyermek	73
10.4.5. Beszéd fogyatékos gyermek.....	74
10.4.6. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek.....	74
10.4.7. Fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek.....	74
10.5. A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolása	74
11. GYERMEK VÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK.....	75
11.1. Óvodapedagógus feladatai	75
11.2. Gyermekvédelmi felelős feladatai	76

11.3. Óvodavezető feladatai.....	77
11.4. Gyermevédelmi intézkedések célja.....	77
11.5. Gyermekvédelmi intézkedések	78
12. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK	80
12.1. Esélyegyenlőséget és szociális hátrány enyhítését biztosító intézkedések	80
12.2. Migráns gyermek interkulturális nevelése	80
13. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	82
13.1. Az iskolakezdéshez szükséges feltételek.....	82
13.2.A gyermek fejlődésének nyomonkövetése	84
ÉRVÉNYESSEGI NYILATKOZAT	85

1. INTÉZMÉNYI ADATOK

1.1. Intézmény általános adatai és jellemzői

Neve:	NÁZÁRET RÓMAI KATOLIKUS ÓVODA
Feladatellátási hely:	2750 Nagykőrös, Hősök tere 2. Tel.: 53/351-967
Az intézmény típusa:	óvoda
OM azonosító:	032716
Levelezési cím:	2750 Nagykőrös, Hősök tere 2.
E-mail cím:	<u>nazaretovink@gmail.com</u>
Alapító:	Váci Egyházmegye Ordináriusa
Az alapítás éve:	1992.
Az eredeti Alapító Okirat kelte:	1992. 07.01.
Fenntartó:	Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága 2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.
Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:	önálló egyházi jogi személy
Gazdálkodási formája:	552 – Önálló egyházi intézmény
Működési köre:	Nagykőrös és vonzáskörzete
A tevékenység jellege alapján:	Közintézmény (óvoda)
Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján:	önállóan működő egyházi intézmény
Óvodai csoportok száma:	4 csoport
Engedélyezett maximális gyermeklétszám:	105 fő
Alkalmazotti létszám:	15+2 fő
Működő alapítványok:	„Angyalkert Alapítvány”

1.2. Az intézmény tevékenységei

1.2.1. Állami feladatként ellátandó alapfeladat, szakfeladat

- óvodai nevelés
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátosnevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

- 8510 Iskolai előkészítő oktatás
- 5621 Intézményi étkeztetés
- 8532 Gyermek napközbeni ellátása
- 9491 Egyházi tevékenység
- 5629 Egyéb vendéglátás

2. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

2.1. Törvényi háttér

- Magyarország alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről – érvényben lévő módosításai
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok

- A Szentírás tanítása, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartása, az apostoli küldetés
- Az Egyházi Törvénykönyv rendelkezései
- A zsinati dokumentumok és a pápai megnyilatkozások
- A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei

Rendeletek:

- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (IV.4.) Korm. rendelet módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- 2019. évi LXX. törvény (2019. 07. 18.) A közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet
- A nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet

- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- Melléklet az 20/2012. EMMI rendelet 2. számú melléklete a nevelési – oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről és módosításai
- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X. 28.)
- Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

2.2. A Pedagógiai Program hatályba lépése, felülvizsgálata

A nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete a nevelési és oktatási kérdésekben, a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, valamint e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyebekben véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. (Nkt. 70.)

A nevelői közösség a pedagógiai programot minden évben, illetve a törvényi változások alkalmával felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés – oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést.

Az óvoda Pedagógiai Programjának módosítását – indoklás mellett – kezdeményezheti az óvodavezető és a munkaközösség.

A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az óvodavezető a döntés után 10 napon belül köteles a módosítást a fenntartónak jóváhagyásra felterjeszteni.

Lehetséges módosítás: sikeres innováció eredményeinek beépítése.

2.3. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatalának módja

Óvodánk pedagógiai programjáról az újonnan érkező gyermekek szülei részére az első szülői értekezleten rövid tájékoztatást adunk.

A pedagógiai program az épületben mindenki számára hozzáférhető helyen van kifüggesztve (folyosó, iroda) és elérhető az óvoda honlapján: www.nazaretovi.hu.

3. BEVEZETÉS

A Názáret Római Katolikus Óvoda elsősorban nevelőintézmény, ahol a gyermeket, mint fejlődő személyiséget a szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem megilleti. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Szeretnénk olyan boldog óvodai életet nyújtani, melynek melegében, biztonságában a bizalom, a tisztelet, a szeretet, az elfogadás, a megbocsátás, vallásos értékrend mellett érdeklődve, bátran, korosztályuknak megfelelően fedezik fel és ismerik meg a gyermekeink, az őket körülvevő világot, hiszen mindenkinek van egy Istentől kapott adománya, képessége.

A gyermek nevelése a család elsődleges joga és kötelessége, ebben intézményünk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Katolikus óvodánkban a játék, munka, tanulás, közösségformálás sajátos világszemlélettel történik. Életkori sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őket körülvevő felnőttek (óvodapedagógus, dajka, plébános atya) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét. Célunk az általános óvodai nevelési célokon túl, a gyermekek keresztény hitre ébresztése élmények nyújtásával.

Az Alapprogram is kellő szabadságot biztosít az óvodapedagógus munkájában, ezzel a szabadsággal élve és a helyi sajátosságokat, lehetőségeket eddig is kihasználva és beépítve végezzük munkánkat, tág teret adva a gyermeki tevékenységnek, tevékenykedtetésnek, és ezen keresztül a sokoldalú megismerésnek.

Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és a többoldalú tapasztalatszerzés jellemzi. A gyermeki megismerés, a tanulás, szerves része a nevelésnek, melyhez a nap minden pillanata megfelelő lehet, előtérbe helyezve a szabad játékot.

3.1. Katolikus köznevelési intézményünk küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt. 28,19-20)

3.2. Küldetésünk a társadalom felé

Az egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés és a tanulás megalapozása folyik.

Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkiisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek (Mt, 5, 11-16), ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdeni.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik és egymásba fonódik, ez adja a katolikus óvodák legsajátosabb katolikus jellegét. Felgyorsult világunkból hiányzik a stabil értékrend. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

A katolikus óvoda a (2,5) 3 – 6-7 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel, játékos formában. A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individumokhoz és szociális lényekhez, életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelít. A feltételrendszer a változatos tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érszervi különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, lehetőséget adva arra, hogy gyermekeinkből elégedett, sikert és kudarcot egyformán jól tűrő, kiegyensúlyozott felnőttek váljanak.

A katolikus óvodák remélhetőleg a családokkal való kapcsolattartás során egyre több embert segíthetnek az igaz értékek megtalálásában, követésében. Éppen ezért a katolikus intézmények, így a mi óvodánk is nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják és tiszteletben tartják az óvoda katolikus szellemiségét.

Óvodánk alapítvánnyal is rendelkezik:

„Angyalkert” Alapítvány

címe: 2750 Nagykőrös, Hősök tere 2.

adószáma: 18694466 - 1 - 13

számlaszáma: OTP: 11742128 – 20910815

Az alapítvány közhasznú. Konkrét célja az óvoda működésének segítése, ifjúságnevelő, kulturális tevékenységének előmozdítása (dologi kiadások, kirándulások, kiadványok...).

Alapítványunk alkalmas az 1% - ok fogadására.

3.3. Küldetésünk a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat – óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.

A katolikus óvodában a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, a pedagógusoknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus intézményegységünk is pedagógusfüggő.

Céljainkat csak akkor érhetjük el, ha a dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell a katolikus lelkeséget, katolikus pedagógiát, illetve a Katolikus Etikai Kódex ismeretét is.

A katolikus óvoda messzire sugárzó otthona a benne megvalósuló keresztény életnek, amelyet minél több család számára szeretnénk vonzóvá tenni. Meggyőződésünk, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló és pasztorációs munkája kell talán, hogy ezt a kincset a szülők számára fokozatosan feltárja. Éppen ezért van olyan dolgozókra szükség, akik mindennapi életükben tanúságot tesznek hitük mellett.

3.4. Küldetésünk a gyermek felé

Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A Mennyei atya szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el minden gyermekben, amelyeket nevelésünkkel kell a felszínre hozni. Ezt nagy alázattal, türelemmel és szeretettel végezzük. Megkeressük gyermekeinkben azokat az értékeket, erősségeket, melyek kibontakoztatásával elősegíthetjük a személyiségük sokoldalú fejlesztését, amelyek által eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A hit felébresztése a mindennapos lelkibeszélgetések által, életkoruknak megfelelően, nem megterhelő módon történik. E rövid, hitébresztő beszélgetések lehetőséget adnak arra is, hogy a gyermekek számára érthető, alkalmazható erkölcsi témákkal is foglalkozzunk. Minden pedagógus figyelemmel kíséri a tehetségígéretes, illetve a felzárkóztatásra szoruló gyermekeket, kiemelt figyelmet és megfelelő fejlesztést biztosítva számukra.

A gyermeket, mint Isten ajándékát vezetjük a hit felé, miközben elősegítjük személyiségének sokoldalú harmonikus kibontakozását. A családokat előítéletek nélkül fogadjuk oly módon, hogy egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

3.5. Az Egyházi nevelésre irányuló alapelvei

Az egyház óvodáit azért hozta létre, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejlődésében. Felkínálja a társadalom tagjai számára a maga nevelési elgondolását, részt vállal a kulturális párbeszédben, elősegíti az ember teljes kibontakoztatását. A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermekek azt az életstílust sajátítják el, amit a közvetlen környezetükben látnak (otthon a szülőktől, az óvodában a pedagógus és nem pedagógus munkatársaktól.)

Intézményünk alapelvei:

- A gyermek egyedi létének felismerése, képességeinek felelősségteljes fejlesztése
- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat
- A gyermek tevékenységbe ágyazott tanulásának támogatása
- A családokkal való együttműködés, ha kell segítség, gondozás.

Amikor katolikus nevelésről szólnak – Jézus által adott küldetéséről van szó – szükséges megfontolni:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést,
- Az Egyházi törvénykönyv rendelkezéseit,
- A zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

Katolikus intézményünk Pedagógiai programjának elkészítésekor az alábbi dokumentumokat vette figyelembe:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit
- A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét
- A Tevékenységközpontú óvodai Nevelési Programot (TON)

Ezen kívül még figyelembe vettük, hogy:

- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

- Óvodánk, mint intézmény egy komplex rendszer, amelynek minden összetevője kölcsönhatásban működik. A koncepciók a teljes rendszert érintik. A befogadó nevelés, mint elv, meghatározza az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családoktól az iskolával való együttműködésig.

4. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

4.1. Katolikus gyermekkép

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakozására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgy környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az egész személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Názáretis gyermekeink:

- Keresztény értékeket, krisztusi erényeket hordozzák, jóra, szépre érzékenyek legyenek, akik tudnak örülni, nevetni, rácsodálkozni, szeretni, tanulni, játszani, tevékenykedni, egymást elfogadni, tisztelni és megbocsátani.
- Rendelkezzenek egészséges önbizalommal, együttérzőek, segítőkészek, önzetlenek, figyelmesek, önállóak, kitartóak, szabálykövetőek legyenek, tisztelettel legyenek egymás és a felnőttek iránt.
- Értelmi képességeik, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben szerzett tapasztalataik problémamegoldó gondolkodásban, feladatmegoldó képességben, kreativitásban nyilvánuljanak meg.
- Kommunikáljanak bátran, örömmel, érthetően, életkoruktól elvárható szinten.
- Ismerjék az egészséges életmód, életvitel szokásait.
- Mozgásuk összerendezett, harmonikus legyen, szívesen sportoljanak.
- A teremtett világot, a természetet szeressék, óvják, védjék, környezettudatos magatartásra törekedjenek.
- Legyenek fogékonyak a művészetek iránt.
- Ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.

4.2. Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda, mint köznevelési rendszer ennek a családi nevelésnek a kiegészítőjeként működik, a gyermekek (2,5) harmadik életévétől az iskolába lépéséig (6/7 éves korig), melyben szakmailag önálló nevelési intézményként a felnőttek példája a meghatározó. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodai nevelésben a folyamatosan és fokozatosan alkalmazott komplex pedagógiai hatásrendszer a gyermek szükségleteihez, képességeihez igazodik, elősegítve az iskola kezdéshez szükséges érettség kialakulását. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső, pszichikus feltételei, és mintát ad a környezettudatos magatartás kialakításához.

Katolikus óvoda nevelési tervének Krisztus az alapja. A katolikus óvoda attól válik katolikussá, hogy a közösség tagjai osztoznak a keresztény világlátásban, s az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé. A katolikus óvoda arra kötelezi el magát, hogy az egész ember fejlesztésén munkálkodjék és keresztény világlátás alapján adja át a műveltséget. A katolikus óvodában keresztény világnézeti alapon folyik a nevelő-oktató munka. A katolikus óvoda a keresztény erkölcsi elvek, Jézus tanítása és a tízparancsolat alapján nevel.

Óvodánk NÁZÁRET RÓMAI KATOLIKUS ÓVODA. A név felidézi az Izrael északi részén ma is meglévő Názáret falucskát, ahol a Szent Család: Jézus, Szűz Mária és Szent József igazi, példás, családi szeretetben éltek együtt. A „NÁZÁRET” név tehát kötelez: igazi, példás, családi szeretetre, melynek forrása az Isten iránti nagylelkű szeretet.

Biztosítjuk az esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetet, a szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családi, bizalmat árasztó, elfogadáson alapuló légkört. Tiszteljük a családokat, a gyermekek érdekeit figyelve alakítjuk ki belső életünket.

Programunkkal biztosítani szeretnénk egy olyan tevékenységi rendszer működését, melyben az élmények hatása dominál. A gyermekek számára legfőbb modell a felnőtt, akinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű.

Tiszteljük a gyermekeket, ezért megkapják tőlünk a teljes figyelmet, megértést, és a folyamatos készenlétet. Segítjük a gyermekeket a szabályok megértésében, azok elfogadásában.

A kreativitáson keresztül biztosítjuk számukra a tevékenység örömét, melynek hajtóereje a szeretet, játékosság.

Intézményünk tevékenység rendszerével nyitottabbá teszi a gyermekeket a teremtett világra, és segíti a környezettudatos magatartás alakulását. Olyan nemzedéket kívánunk nevelni, akiknek az egészséges életmód, a természetvédelem, a kulturált viselkedés az életmódja lesz.

Hisszük és valljuk, hogy a családokkal való kapcsolattartásunkkal egyre több embert segíthetünk az igaz értékek fölismerésére, azok megtalálására.

Nyitottak vagyunk mindazon családok számára, akik elfogadják óvodánk katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező gyermekeknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Óvodánk mottója: **„A gyermek Isten ajándéka, szeresd őt!”**

Óvodánk felvállalta az integrációval, inklúzióval kapcsolatos feladatokat.

5. ÓVODÁNK HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

5.1. Alapelveink

- Katolikus nevelésünk alapja és középpontja maga Krisztus. A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a gyermekeket, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt.
- A gyermek személyiségét tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés és bizalom övezze.
- Az alapvető emberi-, gyermeki és szabadságjogok érvényesítése.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek személyiségéhez a keresztény értékrendhez kell igazodni, a gyermekek jogainak és kötelességeinek figyelembe vételével, melyek hozzásegítik őket az erkölcsi normák betartásához.
- A nevelés biztosítja inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú attitűddel, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkörrel az óvodás gyermek számára a mással nem helyettesíthető, szabad játékot. E tevékenységen keresztül lehetővé válik a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása, testi, szociális és értelmi képességének egyéni és életkor – specifikus alakítása, a hátrányok kiegyenlítése, kompenzálása és az esélyegyenlőség biztosítása.
- Cselekvő tapasztalat és élmények biztosítása.
- Megtanítjuk valamennyi gyermekünk számára a teremtett világra való rácsodálkozás képességét, ez nem más, mint az öröm, a hála, a megbecsülés és a védelem.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, társadalmi integrálása.
- Az SNI gyerekek részére olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a tünetek változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítását.
- Valamennyi munkatársunk pozitív pedagógiai modellt nyújt a gyermekek felé: viselkedésével, cselekvésével, gondolkodásával, igényességével, tapintatával, szeretetével, egymás iránti felelősségével.
- Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonásokat. Nevelésünkben kiemelt helyen kezeljük a megfelelő szokások és szabályok kialakítását.
- A dicséretet, a buzdítást, pozitív megerősítést, a megfelelő elismerést előtérbe helyezzük.
- Együttműködő kapcsolatunkat a szülőkkel, helyi egyházi közösségekkel, városunk oktatási intézményeivel tovább erősítjük.

Óvodánk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, befogadó, védelmező, gyermekközpontú, gondoskodó óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- A gyermeki értékorientált közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játéokra.
- A játékon keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
- Fejlesztjük gyerekeink problémamegoldó képességét, az összefüggések felismerését, önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, segítőkészségüket, szolidaritásérzésüket, empátiás készségüket.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

5.2. Az óvodai nevelés célja

- Keresztény hit befogadására való képesség feltételeinek kialakítása, a keresztény erkölcsi értékek elmélyítése, hogy műveltebb emberekké, gazdagabb (szépre, jóra fogékony) személyiségű, Istent és embertársait szerető, felelős, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Liturgikus és nemzeti ünnepek közös megünneplése, a magyarságtudat erősítése.
- Gyermekközpontú, befogadó, védelmező, érzelmi biztonságot nyújtó derűs óvodai légkör megteremtése, óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkció alkalmazása.
- Egész személyiség kibontakoztatása, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.
- Elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, kompetenciák kialakítását, a hátrányok kiegyenlítését, a testi, szociális és az értelmi képességek, egyéni és életkor-specifikus sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).
- Örömekekre és szeretetre nyitott, érzelem gazdag autonóm személyiség kibontakoztatása a gyermekekben.
- Hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

- A gyermeki értékorientált közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra, ahol Isten szeretetének megsejtetését észrevétlenül sajátítják el.
- Együttműködő kapcsolatunkat a szülőkkel, helyi egyházi közösségekkel, városunk oktatási intézményeivel tovább erősíteni.
- Környezettudatos magatartásforma kialakítása, a teremtett világhoz való érzékenyebb és tudatosabb felelősségvállalás érdekében, mozgásszeretet megalapozása, hogy felnőtt korban alapvető igényévé váljon az egészséges életmód.

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodás gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- Keresztény hit befogadására való képesség fejlesztése, hitre nevelés erősítése, a vallásos és erkölcsi nevelés, keresztény értékek megismertetése.
- A megfelelő tárgyi és személyi környezet biztosítása.
- Egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az óvodai fejlesztés tartalma

A TON a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. Kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni óvodás korban a gyermekeket.

A TON tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre, a nevelési folyamat négy feladatrendszerén keresztül valósul meg:

1. A játék- és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

A feladatrendszer elemei egymást átszöve, komplex módon, együtt jelentik a gyermekek nevelésének tartalmát, mereven nem választhatók el egymástól.

6.1. A hitre nevelés erősítése - vallásos és erkölcsi nevelés

A hit Isten ajándéka, ami a szívünkben kell, hogy eredjen. Jézus tanítványait küldte el, hogy hirdessék az evangéliumot. A katolikus pedagógusnak is ez a feladata, példát kell adnia életével, tetteivel, szavaival, hitelességét meg kell őriznie.

A vallásos nevelés tényezői: nyugalom, rend, szeretetteljes légkör, védettség érzése, biztonságérzet.

Az óvodapedagógus feladata a hitre nevelés erősítésében:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A szeretetteljes, elfogadó légkör kialakítása, az érzelmi biztonság megteremtése.
- A gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálása.

- Katolikus értékek közvetítése, erősítése a gyermekben és általa a családban; bevonjuk a családokat is az egyházközösségi életbe Isten szeretetének megsejtetése, az ünnepek misztériumának átélésével.
- A katolikus hitélet megtapasztalása és erősítése az óvodai élet során.
- Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, felelősség, óvás).
- Keresztény közösség életébe való bevezetés, helyes viselkedés megtanítása a templomban.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete, szentmise, karácsonyi ünnepkör, húsvéti ünnepkör.

A hitre nevelés áthatja az óvoda életét:

- A mindennapi lelki beszélgetések során történő elmélkedéssel.
- Az étkezés előtti és utáni imádságokkal, áldásokkal, a pihenés előtti imákkal, fohászokkal.
- A szabad játékban, Isten szeretetének megsejtetésével.
- Názáreti Ovis miséken való részvétellel, melyek alkalmat adnak a családok számára is a keresztény hit befogadására.
- Az egyházi liturgikus ünnepek megünneplésével, zarándoklattal, lelkigyakorlattal.

6.2. Egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei

Az egészséges életmódra nevelés, az egészségnevelés mai életünkben felértékelődött, hosszú távon meghatározza a felnövekvő gyermek önmaga által kialakított életstílusát. Az egészséges életmód magába foglalja a környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét is. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Létfontosságú tehát a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozása, melynek során kiemelt feladat a szülők szemléletformálása.

Óvodáskorban az egészség szomatikus, pszichikus, és szociális elégedettséget, harmóniát jelent. Az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés és pihenés megszervezésével, az ezekhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus feladata az egészséges életmód alakításában:

- Egészséges életmódra, életvitelre nevelés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- Optimális napirend kialakítása gyermekeink életkori sajátosságainak figyelembevételével
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a mindennapokban, amelyben vannak rendszeresen, ugyanabban az időben végzett tevékenységek.
- Szokás- és szabályrendszer kialakítása, betartásának figyelemmel kísérése.
- Anamnézis felvétele, ritkán előforduló az óvodánkba bekerülést nem feltétlenül akadályozó betegségeket regisztrálása, felkészülés.
- Az önmaguk (tisztaság és ápoltság) és környezetük esztétikumára iránti igény alakítása.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A gyermekek gondozása testi-lelki szükségleteinek figyelembevételével. Cél, hogy a gyermekek önmagukhoz viszonyítva eljussanak az önállóság minél magasabb szintjére.
- Az óvodánkban a gyermekek részére váltóruhát és váltócipőt kérünk.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások (környezettudatos magatartás) megalapozása.
- Egészséges, esztétikus, tiszta és biztonságos környezet és a jó levegő biztosítása és annak megóvása.
- A bántalmazás megelőzése, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet, a komfortérzet megteremtése és biztosítása, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása, olyan feladatok, melyek a gyermekek testi, lelki és szociális egészségét szolgálják. (személyi higiéné, testi épség védelme, baleset megelőzés, elsősegélynyújtás – tárgyi feltételei, eszközök, használati tárgyak rendszeres ellenőrzése, konfliktuskezelés, tolerancia).
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- Tartózkodás és tevékenykedés a szabadban (A szabadban töltött idő alatt fényvédő krémmel védjük gyermekeinket a nap káros hatásaitól).
- Étkezési kultúra alakítása, erősítése (helyes, korszerű, vitaminokban gazdag táplálkozási szokások kialakítása, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a szülők bevonásával); étkezés körülményeinek – esztétikumának biztosítása.

- Bőséges ivóvíz fogyasztására nevelés, ezért jól látható helyen biztosítjuk számukra a folyosón és mindkét udvaron egyaránt az ivóvizet.
- Pihenés feltételeinek megteremtése (friss levegő biztosítása, halk zene, mesélés, elsötétítés, az óvodapedagógus testközeli jelenlétével, simogatásával, az otthonról hozott alvós játékkal a gyermek nyugalmi állapotának támogatása).
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása, (belső és külső környezetünk tisztántartása, portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szelektív hulladékgyűjtés, jó világítás, keverőfejes csaptelepek, fűvesítés, parkosítás az udvarokban, zöld növényzet a szobákban, megfelelő páratartalom, nyugtató hatású színharmónia).
- Megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- SNI-s gyermekek biológiai, fizikai állapotának felismerése, figyelembevétele és folyamatos gondozása, a szükséges önállóság megteremtésével.

6.3. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Óvodánk nevének szellemisége alapvetően meghatározza intézményünk közösségi felfogását: igyekszünk megteremteni a „názáreti”, igazi, példás, családias szeretetteljes légkört.

Jézus Krisztus példáját tartjuk szemünk előtt - minden embert szeretni kell, és ezt tetteinkkel, szavainkkal is megtámasztjuk.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. A gyermekeink egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatását az óvodai közösségen belül akkor tudjuk megvalósítani, ha az együttéléshez szükséges erkölcsi normákat és tulajdonságokat gyermekeink folyamatosan gyakorolhatják. Elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Ez a melegség lesz később alapja annak a kibontakozó tudatnak, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) közreműködését vesszük igénybe.

A szocializációt az óvoda pozitív légköre biztosítja. Az ilyen légkörben természetes magatartássá válik a különbözőségek elfogadása, illetve annak tiszteletére nevelés.

Már óvodába lépés előtt találkozunk a gyermekekkel családlátogatás keretében, megismerjük lakhelyét, kedvenc játékait, bepillantást kapunk a családi életéről, a gyermekek is megismerkedhetnek leendő óvónénijeikkel, így nem ismeretlenek számára az új közeg felnőttjei.

Az óvodapedagógus feladata az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

alakításában:

- fejlődjön a gyermekekben a keresztény szeretet és kötődés képessége, valamint a mások iránti tisztelet és megbecsülés érzése,
- az óvodánkban a hangulatos, esztétikus, gyermekbarát környezettudatos szemléletet alkalmazása,
- segítjük a gyermekek erkölcsi (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret engedünk önkifejező törekvéseinek,
- neveljük a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás- és normarendszerének megalapozása,
- a gyermekek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük őket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, rá tudjanak csodálkozni a természetben, emberi környezetben megmutatkozó jóra, és szépre, mindazok megbecsülésére,
- megtanítjuk gyermekeinkkel az udvariassági beszéd- és viselkedésformákat,
- fontos a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, mely modell értékű szerepet tölt be,
- segítjük a társas kapcsolatok formálását, az összetartozás élményének mélyítését, a „mi” tudat kialakítását,
- kialakítjuk gyermekeinkben a konfliktushelyzet békés megoldására való törekvést, ezáltal erősítve önfegyelmeiket és az udvariassági szabályok elsajátítását,
- együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti, a gyermekek egymás közötti, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az egyházi és nemzeti ünnepek megélését családok bevonásával közösen tesszük, nagy figyelmet fordítunk a hagyományaink ápolásának,

- érzelmi zavarok felismerése, tompítása; a sértődöttség, szeretethiány, bűntudat, félelem, bizonytalanság és hasonló érzések kialakulását csak akkor akadályozhatjuk meg, ha nevelésünk alapja a tiszta, őszinte, feltétel nélküli szeretet.

A keresztény erkölcs

A keresztény nevelésünk szoros kapcsolatban, komplex módon van jelen nevelésünk valamennyi területével.

A katolikus nevelésünk alapja a közösség, melyet jellemez az odafigyelés, a meghallgatás, elfogadás, a szeretet.

Ezen belül:

- az igazság szeretetére nevelés
- a felelősségtudatra nevelés
- egyházi ünnepeink megélésére nevelés
- munkára nevelés
- önfegyelemre nevelés
- szociális érzékenységre nevelés

6.4. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés komplex feladat, mely a nevelési folyamat egészében jelen van, áthatja az egész napi óvodai életet, valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó terület. Kisgyermekkorban elsősorban a metakommunikáció az elsődleges, majd e mellett párhuzamosan kialakul a verbális közlésre való odafigyelés. A metakommunikáció és a kommunikáció elválaszthatatlanok egymástól, kiegészítik egymást. Fontos a spontán kommunikációs helyzetek kihasználása, anyanyelvi játékok alkalmazásával, mely segítséget ad a beszédértésben, beszédhallásban, a helyes beszédtechnikában, a beszédkedv felkeltésében, a kognitív képességek fejlesztésében. A gyermek számára mintaértékű a felnőttek beszéde, beszédkulturája, ezért fontos, hogy egyszerű, érthető és világos legyen.

Értelmi képességek fejlesztése elsősorban játék közben, játékos formában, felfedezések útján, tevékenység közben történik. Természetesen nem csak játékban, hanem komplex formában a szociális és verbális tanulásban is.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon a gyermek értelmi képességei fejlődjenek.

A tevékenységközpontú óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra – építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetből (külső, teremtett világ megismerése, ok-okozati összefüggések megértetése, mennyiségi viszonyok, tér észlelés, térbeli formai képzetek gazdagítása, arányok, irányok érzékelése, nyelvi kifejezése, írás - olvasás előkészítése).

A verselés, mesélés, a mondókák, ritmikus szövegek a pontos beszédészlelést, a tiszta hangképzést, a biztonságok önkifejezést támogatják.

A rajzolás, mintázás, kézimunka során segítséget adunk a gyermekeknek abban, hogy élményeiknek többféle kifejezési módja hogyan valósulhat meg.

A többféle módon történő kifejezőképesség a gondolkodás fejlesztésére irányul, akár beszéd, képi ábrázolás, vagy mozgás esetében, egy műalkotás elemzése, egy néphagyomány felelevenítése során.

A gyermeki szókinccset bővíti az óvodai zenei anyag feldolgozása, az énekes játékok megismerése a közösségnevelés szerves része.

Szóbeli utasítások során történő mozgásos feladatok, mozdulatok, feladatsorok a mozgás és a kommunikáció összekapcsolásában segítenek.

Az értelmi nevelés alapja a gondolkodás és annak anyanyelven történő kifejezése.

Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi-, értelmi nevelés alakításában:

- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő és meghallgatni tudó környezettel, helyes mintaadással, és szabályközvetítéssel ,
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, és az igényes válaszok elvárására szükséges figyelmet fordítani,
- egymás közötti kapcsolatfelvétel segítése, támogatása, a verbális és nonverbális eszköztár kialakításával, folyamatos szókinccsbővítéssel,
- az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire, és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- az értelmi nevelés további feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és

élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

- egyéni fejlődési ütemüket figyelembe véve megfelelően fejlesztjük az ismereteiket, jártasságaikat, képességeiket, kreativitásukat.
- kiemelt figyelmet biztosítunk a tehetséggondozásnak (önálló versmondásra, szövegmondásra nyílik lehetőségük egy-egy ünnep, néphagyomány, népszokás felelevenítése során) és a felzárkóztatásnak (beszédjüket figyelemmel kísérik, beszédészlelési, beszédmegértési, és beszédzavarok észlelése esetében segítséget kérünk szakemberektől, és folyamatos együttműködésre törekszünk).

7. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

7.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvoda, mint minden nevelési – oktatási intézmény kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége, feltétlen jelenéte és közreműködése meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus gyermekszerető, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Az óvodai nevelés céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dolgozókat is áthatja a katolikus küldetésstudat. A katolikus intézményben dolgozókat a keresztény ember jellemvonásai jellemzik. A munkatársak egyenlő partnernek tekintik egymást, elfogadják egymás szakmaiságát, összehangolt munkájuk hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez. A katolikus óvodában dolgozók munkájukat hivatásnak, szolgálatnak tekintik, meghatározó a viszonyuk a nemzethez, hazához, óvodához. A dolgozó felnőtteket a szerénység, a békességre törekvés jellemezze. A felnőtt közösség mintául szolgál a gyermekek közötti kapcsolat kialakulásában.

A pedagógus és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazottak egész személyiségükkel nevelnek, a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő. A belőle áradó szeretet által vonzza magához a gyermekeket. Mivel az óvodás gyermeket szoros érzelmi kapocs fűzi a pedagógushoz, akinek jelenléte nyitástól - zárásig, állandó és folyamatos. Ezért az óvónő hitét és tudását elsősorban a gyermek érzelmein keresztül közvetíti. A pedagógus – gyermek közötti kapcsolat kiindulópontja az elfogadás, és ezt minden katolikus intézményben dolgozónak tiszteletben kell tartania. A katolikus óvodában dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A SNI gyerekek különleges gondozási feladatokat, figyelmet, törődést igényelnek. Számukra szükséges, a megfelelő felkészítés a speciális szakemberek segítségével, a konkrét feladatok folyamatos óvónői odafigyelést, teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatot igényelnek.

Migráns gyermek esetében feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvoda elfogadja, és tiszteletben tartja a családi nevelés elsőbbségét. A gyermek nevelésében partnerként tekintünk a családra, szülőkre, gyermekekre célunk az együttnevelés.

Az óvodánkban eleget teszünk a mindenkor hatályos törvényi vonatkozásoknak, minden pedagógus felsőfokú szakképesítéssel rendelkező óvodapedagógus, illetve a dajkai munkakört is képzett dajkák látják el.

Minden csoportban 2 óvodapedagógus és egy dajka végzi a munkát, illetve az ő munkájukat segíti óvodai szinten 1 pedagógiai asszisztens.

Minden dolgozó folyamatosan képzzi magát, továbbképzés keretében és önképzés által.

A hozzánk járó gyermekek részére a város biztosítja a logopédiai ellátást, melyre szüleik viszik el gyermekeiket, illetve az orvosi ellátás is minden gyermeknek a saját gyermekorvosával a szülők által megoldott. Védőnő terv szerint jár intézményünkbe.

Az óvoda főállású alkalmazottainak száma: 15+2 fő

Részmunkaidőben foglalkoztatott: 2 fő

Az óvoda dolgozói:	
főiskolai végzettségű óvodapedagógus	9 fő
pedagógiai munkát segítő dajka	4 fő
gazdaságvezető/óvodatitkár	1 fő
pedagógiai asszisztens	1 fő
udvaros	1 fő
konyhai kisegítő	1 fő
Végzettségeink:	
Közoktatásvezető	1 fő
Óvodai menedzser	1 fő
Fejlesztő diff. pedagógus végzettség	2 fő
Hitoktató képesítés	2 fő
Gyógytestnevelő	1 fő
Nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus	1 fő
Általános iskolai tanító	1 fő

Elvárás az óvodapedagógusok felé:

- Nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, felzárkóztatásáról, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, működjön együtt nevelő munkáját segítő szakemberekkel (különleges figyelmet igénylő gyermek).
- A fenntartó egyház tanításával összefüggő jogokat és kötelezettségeket, viselkedési és megjelenési szabályokat, hitéleti tevékenységeket (SZMSZ) az Etika kódex tartalmát ismerje és tartsa be.
- Mozdítsa elő a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására, és biztosítsa a gyermekek részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket.
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermekekkel kapcsolatos kérdésekről.
- A rábízott gyermekek testi épségéért felel, csoportját nem hagyhatja felügyelet nélkül.
- A gyermek testi-lelki-erkölcsi egészségének fejlesztése és megóvása.
- Közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek, a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, alkalmazza a gyermekek tevékenységéhez szükséges szemléltető eszközöket, segédanyagokat, szakszerűen tervezze meg, feladatait a hatályos törvények szerint az országos és az óvoda Pedagógiai Program szerint önállóan és felelősséggel végezze.
- Részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát (hétvétenként legalább egy alkalommal, jogszabályban meghatározottak szerint), határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket.
- Szervezze és vezesse a szülői értekezletet, fogadóórát.
- A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait (Fejlődés nyomon követése, Mulasztási Napló, csoportnapló, egyéb feljegyzések) maradéktalanul, naprakészen teljesíti, folyamatosan ellenőrzi, méri, értékeli a gyermek teljesítményét, fejlődését és ezt a "Fejlődés nyomon követése" dokumentumban rögzíti.

- Pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, munkaközösségekben, az óvodai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Teremtsen szeretetteljes, vidám, felszabadult, segítőkész, támogató, elfogadó esztétikus légkört és környezetet.
- Az óvoda működésével, a nevelőtestület tagjaival és munkájával, a gyermekek egészségügyi és családi körülményeivel kapcsolatos hivatali titkot köteles megőrizni.
- A gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.
- A pedagógus etika követelményeit, valamint a munkafegyelem (tudomásul veszi, hogy az óvodában, munkaidőben mobiltelefon használata tilos) és közösségi együttműködés normáit tartsa be.
- A humanista pedagógia elveivel ellentétes büntetési eljárásokat nem alkalmazhat.
- Életszemléletében törekedjen a pozitív beállítottságra, működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtésében.

7.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk Nagykőrös város központjában, a katolikus templom közvetlen közelében található. Az épület, 1850-es években épült, 2017 nyarán és 2019 nyarán a Fenntartó segítségével felújítás, átalakítás valósult meg.

A 4 csoport 2 mosdón osztozik, időrendi beosztásban a torlódás elkerülése végett. A folyosón kialakított öltözőben, szekrényekben tárolhatják a gyermekek ruháikat.

Az óvoda rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy az egyaránt szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, a baleset megelőzést, megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás- és játéki igényük kielégítését, és esztétikai értékkel bír a harmóniát árasztó színekkel, formákkal és anyagokkal. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelve helyeztük el.

A tárgyi környezet a mindenkori előírásokkal összhangban biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvoda munkatársainak, teremt lehetőséget a szülők fogadására. A szülők fogadása fejlesztő szobában vagy a csoportszobában történik.

A dolgozók részére mosdóval ellátott öltöző szoba biztosított.

Intézményünk saját tornaszobával és fejlesztőszobával rendelkezik.

Az óvodánk alapterülete:

Beépített	441 m ²
Udvar	1846 m ²
Összesen	2287 m²

Helyiségeink megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba	4	4
Tornaszoba	1	1
Játszóudvar	2	2
Óvodavezetői iroda	1	1
Nevelőtestületi szoba	1	0
Gyermeköltöző	Gyermekcsoportonként 1 4 db	A folyosótérben található 4 csoport öltözője
Gyermekmosdó, WC	Gyermekcsoportonként 1	2
Felnőtt öltöző	1	1
Fejlesztő szoba - elkülönítő szoba	1	1
Melegítő konyha	1	1
Felnőtt mosdó, WC	1	4
Raktár	1	1
Szertár	1	1

Helyiségeink

- Az óvodánk a pályázati lehetőségét kihasználva, a mai kor elvárásának megfelelő intézménnyé vált.
- Komfortfokozata megfelelő.
- A helyiségeket központi fűtéssel fűtjük. Villamosenergiát napelemes kiserőmű támogatja.
- A helyiségek mesterséges megvilágítása a szabványoknak megfelelő - ledvilágítás.
- A csoportszobák nagysága az EU szabványnak megfelelő (50 m², 50 m², 54 m², 56 m² - gyermek/2m²)
- Fő feladatunk a világos helyiségek biztosítása gyermekeink részére. Esztétikus, a gyermekek világához, az évszakokhoz, az ünnepekhez közel álló dekorációval, sok növényvel igyekszünk barátságos, családias légkört kialakítani.
- A csoportokban a vallásos jelleget tükrözi az ima sarkok kialakítása (szent képek, feszület, rózsafüzér, gyertyák, házi áldás).

Területei	Folyamatos karbantartásra, állagmegóvásra szorul	Hiánypótlás Szükségletek
Tárgyi feltételek:	<ul style="list-style-type: none"> - telefon, fax - cd lejátszók - számítógépek - projektor - internet 	<ul style="list-style-type: none"> - norma- és eszközjegyzékben meghatározott, még hiányzó felszerelések pótlása
Játékkészlet	<ul style="list-style-type: none"> - udvari játékeszközök - csoportszobában lévő játékeszközök, fejlesztőjátékok, módszertani eszközök 	<ul style="list-style-type: none"> - fejlesztő játékok a csoportszobákba - fejlesztőszobai eszközrendszer
Mozgásfejlesztő eszközök	<ul style="list-style-type: none"> - tornaszoba eszköztára 	<ul style="list-style-type: none"> - szükséges használatuk megismerése, folyamatos alkalmazása
Felnőttek munkafeltételei	<ul style="list-style-type: none"> - fejlesztőszobában kialakított internet-, és számítógép hozzáférési lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> - könyvtár fejlesztése - nevelői szoba kialakítása - munkaruha - IKT eszközök megismerése, folyamatos alkalmazása

Udvar állapota	<ul style="list-style-type: none"> - udvari fajtátekok fejújítása - folyamatos karbantartása az udvari játék eszközöknek, kerékpároknak 	<ul style="list-style-type: none"> - fa udvari játék - homokozójáték készlet folyamatos frissítése - homokozók kitakarítása, feltöltése friss homokkal minden évben - az udvarban lévő növények folyamatos gondozása
Egészségvédelem	<ul style="list-style-type: none"> - elsősegélydoboz folyamatos feltöltése - balesetveszély kiküszöbölése 	

Szakmai eszközeink folyamatos bővítésénél arra törekszünk, hogy pedagógiai munkánk minősége minél magasabb szintű legyen.

Fejlesztő szoba áll a fejlesztőpedagógusok rendelkezésére az egyéni és a kiscsoportos fejlesztés érdekében.

Óvodánk bútorzata

- Az óvoda bútorzatának cseréjét az elhasználtság mértékének figyelembe vételével folyamatosan valósítjuk meg.
- Az audiovizuális felszereltségünk is folyamatosan fejlődik.
- A játékeszköz-állományunk bővítése adományokból, költségvetésből, pályázatból és az intézmény alapítványi bevételeiből történik.

Óvodánk udvarai

- Négy csoport szabadidős tevékenységére alkalmas.
- Felszereltségét szülői, fenntartói és alapítványi támogatásokból fejlesztjük.
- Zárt udvarunkban megfelelő mennyiségű fát ültettünk, amelyek ideális árnyékot biztosítanak gyermekeink számára.
- Udvari itatókút van mindkét udvarrészen.

7.3. Az óvodai élet megszervezése

7.3.1. A nevelés tervezése és időkeretei

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Óvodánk napirendjét folyamatosság és rugalmasság jellemzi, mely elegendő időt kell, hogy biztosítson az egyes tevékenységekre, így tudjuk megteremteni a stresszmentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt és gyermekeink számára kiszámítható óvodai légkört.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A csoportok életét az éves, kétheti, napi szintű tervezés teszi lehetővé, melyeket a csoportvezető óvónők készítenek el, az óvoda helyi adottságait, sajátosságait figyelembe véve, valamint figyelembe véve az életkori sajátosságokat és az egyéni eltéréseket, illetve a fejlesztés célját.

Tervezésnél figyelembe kell venni:

- az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését szolgáló különböző kötelező dokumentumokat (mulasztási napló, csoportnapló, a gyermek fejlődésének nyomon követése),
- stratégiai dokumentumok harmonizáljanak,
- gondozás kapjon kiemelt szerepet gyermekek önállóságának segítésében, hiszen a pedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- az óvodai élet tervezése, szervezése során kerüljenek előtérbe a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek,
- a napirend és hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben vegye figyelembe a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteit.

Kétheti szinten a hetirend és a tematikus terv biztosítja a szervezettséget, mely segít a folyamatosság és rugalmasság megvalósításában. A csoportok hetirendjének összeállításakor

figyelembe vettük a tárgyi adottságokat is (közös tornaszoba használata) helyi szokásokat, a gyermekek egyéni szükségleteit. Napi szinten a napirend segítségével szervezzük óvodai életünket. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára, rugalmasan figyelembe véve az egyes tevékenységek időigényét, belső arányait, a gyermekek szükségleteit, életkori sajátosságait, kiemelten a játék kitüntetett szerepét. A napirendet rugalmasan kezeljük, figyelve a gyermekek napi igényét, az aktuális eseményeket.

7.3.2. Csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
6 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> -Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) -Szabad játék, párhuzamosan tervezett, differenciált tevékenység a csoportszobában vagy szabadban -Hitre nevelés az elcsendesedés feltételeinek megteremtése -Spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenység, irányított mozgásos tevékenység (teremben, tornateremben, szabadban) -Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában -Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn: séta, kirándulás -Játékba és tevékenységbe integrált, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás: <ul style="list-style-type: none"> -Művészeti tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> -Verselés, mesélés -Ének, zene, énekes játék, gyermektánc -Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka -A külső világ tevékeny megismerése: <ul style="list-style-type: none"> -Természet-társadalom-ember -Matematika -Munka jellegű tevékenységek -Egyéni és differenciált fejlesztések
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> -Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) -Asztali áldás -Pihenés (mesével, zenével, közös imával) egyéni szükségleteknek megfelelően
14 ⁴⁵ -17 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> -Folyamatos ébredés, gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, asztali áldás, öltözködés) -Szabad játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig csoportban vagy szabadban

7.3.3. A tevékenységek javasolt szervezeti formái

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
- Játék -Művészeti tevékenységek: -Verselés, mesélés -Ének, zene, énekes játék, gyermektánc -Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka -A külső világ tevékeny megismerése: -Természet-társadalom-ember -Matematika - Munka jellegű tevékenységek	Hitre nevelés Mozgás Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	Egyéni - mikrocsoportos - frontális a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően.

7.3.4. Szervezetit tanulás év nevelési év végére elérendő időkeretei korcsoportonként

	Lelki beszélgetés	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Ének zene, énekes játék, gyermek tánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Minden napos mozgás	Külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	Naponta 1x 10 perc	Naponta 5-10 perc	Heti 1x 10-15 perc	Heti 1x 10-15 perc	Heti 2x 10-15 perc	Naponta 2x 10 perc	Heti 1x 10-15 perc
4-5 évesek	Naponta 1x 10 perc	Naponta 10-15 perc	Heti 1x 15-20 perc	Heti 1x 15-20 perc	Heti 2x 15-20 perc	Naponta 2x 10 perc	Heti 1x 15-20 perc
5-6-7 évesek	Naponta 1x 15 perc	Naponta 15-20 perc	Heti 1x 30-35 perc	Heti 2x 30-35 perc	Heti 2x 30-35 perc	Naponta 2x 10-15 perc	Heti 1-1 x 30-35 perc

7.4. Óvodánk hagyományai, ünnepei, megemlékezései

Az Éves munkaterv „Eseményterv” című melléklete az adott nevelési év ünnepeinek időpontjaira vonatkozóan ad eligazítást. A Házirend szabályai szerint kerül sor a kiírásokon, faliújság hirdetésekén keresztül a szülők tájékoztatására.

Az óvoda hagyományainak ápolása, fejlesztése, tartalmainak elmélyítése fontos eszköze nevelési céljaink elérésének. A katolikus és nemzeti ünnepek, megemlékezések a gyermekek keresztény értékrendhez való közeledésére, nemzeti identitástudatának fejlesztésére, a hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, a türelem alakítására, a közös cselekvés örömeire, az új

közösségek formálására szolgálnak. A közös ünnep, cselekvés a gyermekeket egymás megbecsülésére és tiszteletére neveli. Az ünnepek, megemlékezések, a közös élmény erejével hatva a közösséghez (csoport, óvoda, egyházközség, városunk, hazánk) tartozás érzését erősítik. Az évenkénti, ritmikus ismétlődés által a korábbi élmények felidéződnek, az érzések megerősödnek, elmélyülnek és az ismeretek gazdagodnak.

A nevelőtestület munkatervben rögzített döntése alapján bizonyos rendezvényeket, ünnepélyeket intézményi szinten, másokat a gyermekcsoportok keretein belül tartunk meg oly módon, hogy fejlessze a gyerekek érzelmi kötődéseit, de ne legyen megterhelő a számukra. Fontos feladat a rendezvények, ünnepélyek lelkiekben gazdag, megfelelő színvonalú előkészítése, a gyermekek – az életkori sajátosságok, képességeket és rátermettséget figyelembe vevő - felkészítettségének biztosítása. Az ünnepek, szokások keretben adnak munkánknak, meghatározzák mindennapjaink tartalmát, tevékenységeit. A katolikus óvodánknak feladata, hogy megtanítsuk a gyermekeket (és rajtuk keresztül a szülőket) a lélekből fakadó ünnepekre, megemlékezésekre, a hagyományok megteremtésére. Törekszünk arra, hogy a gyermekeinket életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmára (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete) és minél emlékezetesebbé tegyük ezeket. A jeles napok, ünnepek kiemelkedő szerepet kapnak óvodai életünkben: örömet, boldogságot, vidámságot hoznak a mindennapokba.

7.4.1. Az óvodapedagógus feladata az ünnepek, hagyományok és megemlékezések megvalósításában:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése
- ráhangolódás az ünnepre
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi életeseményeiből
- az ünnep előkészítése és lezárása

7.4.2. Eseménynaptár

Hónap	Program
Szeptember	Názáreti Ovismise – Tanévnyitó szentmise Názáreti Családi Nap
Október	Názáreti Ovismise Állatok világnapja – Assisi Szent Ferenc Október 23. – nemzeti ünnep
November	Szent Márton püspök emlékére lámpás körmenet SzK bál

	Názáreti Ovismise
December	Názáreti Ovismise Városi Mikulásünnepség Óvodai Mikulás – Szent Miklós püspök Adventi szeretetvendégség Óvodai Karácsonyi ünnepség Templomi pásztor játék
Január	Názáreti Ovismise Házszentelés
Február	Názáreti Játszóház Názáreti Ovismise Balázs áldás – Szent Balázs püspök Kiszebáb égetés Farsang
Március	Názáreti Játszóház Názáreti Ovismise Hamvazószerda-hamvazkodás Március 15. – nemzeti ünnep Apák Napja – Szent József
Április	Názáreti Játszóház Názáreti Ovismise Nagyböjti felkészülés, nagyhét eseményei
Május	Názáreti Ovismise – Tanévzáró szentmise Anyák napja – Szűz Mária Gyermeknap Évzáró
Június	Egyházmegyei Te Deum Óvodai Zarándoklat

7.4.3. Csoportrendezvények:

- Név- és születésnapok ünneplés
- Nemzetközi zöld ünnepek
- Kirándulások, séták, színházlátogatás

7.4.4. Nevelőkkel kapcsolatos hagyományok:

- szakmai napok szervezése, házi bemutatók szervezése
- továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása
- lelki gyakorlatok
- közös ünnepélyek megszervezése

- névnapok, karácsony közös ünneplése
- kirándulások.

7.5. Gondozás

A gyermekek gondozása és az óvodai nevelőmunka alapvető feladata: olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi annak a kedvező környezeti hatásnak a kialakulását, ami a gyermek további fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul. A zavartalan fejlődéshez, az egészség fenntartásához, a betegségek megelőzéséhez a gyermekek fokozott gondozása elengedhetetlen követelmény. A gondozási feladatok végzése az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt feladata, amit az óvodapedagógus koordinál, megtervez. A gondozás, a gyermekkel való törődés az első kapocs, ami közel viszi a felnőttet a kicsihez, ami lehetővé teszi az átmeneti problémák kezelését. A gondozás alapvető célja, hogy megteremtődjön a gyermek biztonságérzete, komfortérzete, valamennyi testi szükséglete kielégüljön. Azt kell biztosítani, hogy a gyermek szeretetteljes, jó légkörben végezhesse a tisztálkodást, a WC használatát, öltözködéssel, az étkezéssel kapcsolatos teendőit. A napirendnek pontosan ezt a folyamatosságot és rugalmasságot kell tükröznie. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a gondozási teendők növekedésével számolunk. Nem az a cél, hogy a gyermekek helyett, a gyermeket kiszolgálva mindent a felnőttek végezzenek el, hanem, hogy megtanulják önállóan ellátni magukat, a felnőttek iránymutatása, segítsége alapján. Fontos ezen a területen is a családdal való szoros együttműködés, egymás tájékoztatása és a rendszeresség mindkét fél részéről a gondozáshoz kapcsolódó szokások kialakítása érdekében. Az egyéni bánásmód, az egyes gyermekek sajátos igényeinek figyelembevétele a gondozás esetében is érvényesül.

7.5.1. Az óvodapedagógus feladatai gondozással kapcsolatban:

- Az óvodai környezet esztétikus, harmonikus és célszerű kialakítása a veszélyforrások minimálisra csökkentése.
- A napirend helyes kialakítása, folyamatosság, rugalmasság.
- Életkornak megfelelő stabil szokás- és szabályrendszer kialakítása és betartatása.
- A gyermekek fokozatos önállóságra nevelése.
- Családdal való szoros együttműködés, tájékoztatás.
- Egyéni bánásmód, a gyermekek sajátos igényeinek figyelembe vétele.

7.6. A befogadás

A gyermek egész későbbi óvodai életére kihat a szeretetteljes beszoktatás. Nagyon sok türelmet, gyöngédséget, odafigyelést és időt igényel a gyermekek beszoktatása. Ezért nem fogadjuk egyszerre új óvodásainkat, így tudunk a gyermekek egyéni igényéhez alkalmazkodni. Mindenki számára megnyugtató a gyermekek fokozatos és folyamatos beszoktatása, befogadása. Ilyenkor a gyermek egyéni igényei szerint először 1-2 órát, majd egyre hosszabb időtartamot tölt el a gyermek az óvodában. Minden gyermek esetében egyénileg kell döntenie a beszoktatás időtartamát illetően.

Azokon a napokon, amikor több új gyermeket is fogadunk, mindkét óvodapedagógus hosszabb ideig tartózkodik az óvodában. Az önkéntesség a beszoktatás alatt hangsúlyos szabálya a gyermekekkel való foglalkozásnak. A beszoktatás során kiépül a gyermekekben az a bizalom, ami később az óvodapedagógus, a gyermek és az óvoda alkalmazottai közötti aktív együttműködését meghatározza. A bizalom kiépítése a szülők irányában is rendkívül fontos.

8. AZ ÓVODA EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI ÉS KAPCSOLATAI

Az intézmény feladatai ellátása és a gyermekek érdekében rendszeres kapcsolatban van más intézményekkel.

Az óvodát a külső intézményekkel, szervekkel fenntartott kapcsolataiban az óvodavezető képviseli. Az éves munkatervben rögzítettek alapján, a nevelőtestület is kapcsolatot tart a különböző társintézményekkel.

8.1. A külső partnerkapcsolatok rendszere

Az intézmény az eredményes munkavégzés érdekében rendszeres kapcsolatot tart számos szervezettel:

- Fenntartóval
- Társintézményekkel - óvodák, iskolák
- Polgármesteri Hivatallal
- Humánszolgáltató Központtal, Pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő központ, szociális segítő
- Gyermekvédelmi intézményekkel, nevelőszülői hálózat, gyermekvédelmi kapcsolattartó
- Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal
- Kormányhivatokkal - Pedagógiai Oktatási Központtal (Szolnok POK)
- Egészségügyi szervezetekkel - gyermekorvosi rendelő, védőnői hálózat, Nagykőrösi Rehabilitációs Szakkórház és Rendelőintézet
- Közművelődési intézményekkel
- külső szolgáltatást nyújtó szervezetek (étkeztetés, tűz- és munkavédelem)

8.2. A kapcsolatrendszer működtetésének célja, feladatai

Cél:

- Hatékony együttműködés, kommunikáció a partnerekkel.
- Az óvoda és a partnerek közötti tisztelet, bizalom kiépítése, erősítése.
- Pedagógiai együttműködési formák, kölcsönös segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Feladatok:

- Eddig alkalmazott együttműködési formák felülvizsgálata, tartalommal való megtöltése.
- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása minden szinten.
- Feladatok konkrét megfogalmazása, koordinátorok megválasztása, rögzítése, ellenőrzése.
- A partneri igények felmérése.

8.3. A külső kapcsolatok formája és módja

A vezetők és az intézmény képviselőivel munkaköri leírásban vagy munkatervben megbízott alkalmazottak munkakapcsolatot tartanak a társintézmények azonos beosztású alkalmazottaival az alábbi módokon:

- közös értekezletek tartása, ünnepélyek rendezése
- szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel
- módszertani bemutatások és gyakorlatok tartása
- hivatalos ügyintézés levélben, telefonon vagy elektronikus formában

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

8.3.1. Fenntartó – Óvoda

- Együttműködés a Fenntartó szervezettel, testülettel, akik az óvoda működését segítik, információáramlás gyorsaságát, pontosságát szem előtt tartva.
- Rendszeres kapcsolattartás EKIF képviselőivel - főigazgató, és az EKIF valamennyi érintett munkatársával
- A fenntartó jóváhagyja a Szervezeti és Működési Szabályzatot, működteti az óvodát, jóváhagyja és ellenőrzi az óvoda költségvetését, kinevezi az óvodavezetőt, felügyeleti jogokkal rendelkezik, fellebbezési hatóság az igazgató és a nevelőtestület döntései felett.
- Jelentések, beszámolók, megbeszélések, kölcsönös informálás levélben, telefonon vagy elektronikus formában.
- Az óvoda rendezvényeire rendszeresen meghívjuk a megyéspüspököt, mert fontosnak tartjuk a személyes kapcsolatot.

8.3.2. Óvoda – Bölcsöde

- Az együttműködés célja, egymás szakmai tevékenységének megismerése és a gyermekek segítése a zökkenőmentes intézményváltásban.
- Az óvoda tájékoztató kiadványának eljuttatása a bölcsödéhez a szülők számára. Az óvodai beiratkozások közzététele a bölcsődei faliújságokon.

8.3.3. Óvoda – Óvoda

- Lehetőségeinkhez képest igyekszünk a kapcsolatot fenntartani a katolikus fenntartású óvodákkal, szakmai napok, továbbképzések keretében.
- A városi intézményekkel kulturális és városi sportrendezvényeken találkozhatunk.

8.3.4. Óvoda – Iskola

- A város iskoláival jeles ünnepekre, iskola által szervezett programokra kapunk meghívást. Kölcsonösen részt veszünk a partnerek által szervezett rajzpályázatokon, sportrendezvényeken.
- Városunk református iskolája lehetőséget ad az óvodásainknak a vízhez szoktatáshoz.

8.3.5. Óvoda - Közművelődési intézmények

- Könyvtárlátogatások - megismerjük, megbeszéljük és megszeressük a gyermekek a könyveket, olvasóvá nevelés.
- Kulturális rendezvények a városban, illetve közeli településeken, melyre a gyermekinket elvisszük (színház, bábszínház, állatkert, vadaspark, planetárium, koruknak megfelelő múzeumok...).

8.3.6. Óvoda - Humánszolgáltató Intézmény - egészségügyi szervezetek

- A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete és ellátása érdekében az óvoda vezetője nevelési évenként megállapodást köt a kerületileg illetékes gyermek szakorvossal.
- A megállapodásnak biztosítani kell a gyermek egészségügyi állapotának általános szűrését évenként legalább egy alkalommal. Az óvodában kötelező oltást nem adunk. A gyermekekkel kapcsolatos vizsgálatok elvégzéséhez a szülő írásbeli beleegyezését kérjük. A vizsgálat eredményeiről a szülőt az óvodapedagógus köteles tájékoztatni. Rendkívüli esetben egyeztetés után történik a kapcsolat felvétele, vagy a gyermek vizsgálata. A gyermekek egészségügyi felügyelete, ellátása a védőnő és az óvodavezető összehangolt tevékenysége során valósul meg.
- Az óvodánk védőnője éves terve szerint végzi egészségügyi feladatait. Amennyiben szükséges visszatér ellenőrzésre.
- A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásra szerződött orvos rendszeresen szűrővizsgálatot tart a törvényi előírásoknak megfelelő időközönként. Új dolgozó esetében belépéskor igazolja az alkalmasságot.
- Logopédus a Humánszolgáltató keretében dolgozik, oda a szülők hordják gyermekeiket, a felmérést viszont az óvodában délelőtti időben végzi el.
- A Humánszolgáltató pedagógiai szakszolgálat ad segítséget iskolaérettségi vizsgálat elvégzésében, illetve az év közbeni szükséges ellátás érdekében.
- A városi óvodákat ellátó konyha látja el a gyermekeket napi 3x-i étkezéssel, illetve, ha szükséges, egy iskolai konyha látja el az ételallergiás gyermekeket, amennyiben rendelkeznek szakorvos által kiállított igazolással.

- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szintén a Humánszolgáltató keretében működik, velük a kapcsolat folyamatos.
- Amennyiben nemzetiséghez tartozó gyermek kerül óvodánkba, felvesszük a kapcsolatot az adott nemzetiségi szervezetekkel.
- A gyermekek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében az óvoda gyermekvédelmi felelőse folyamatos kapcsolatot tart az óvodai szociális segítővel, a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, amelyről az óvodavezetőnek rendszeresen beszámol. A kapcsolattartást vezetői szinten az óvodavezető gyakorolja, gondozza.
- A kapcsolattartás formái, módja: Gyermekjóléti Szolgálat értesítése telefonon vagy elektronikus formában abban az esetben, ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek tartja - esetmegbeszélés – az óvoda részvételével, a szolgálat felkérésére - előadásokon, rendezvényeken való részvétel - írásos és szóbeli tájékoztatók - problémajelzés (írásban, telefonon)
- Az óvoda segítséget kér a szociális segítőtől, a Gyermekjóléti Szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, illetve a gyermekközösség védelme érdekében indokolt. A segítségkérés indokoltságának fennállásáról az intézményvezető dönt a gyermekvédelmi felelős felvetése alapján, vagy saját információi alapján a gyermekvédelmi felelőssel való konzultáció után.
- A Gyermekjóléti Szolgálat által javasolt intézményi intézkedések mérlegeléséről, alkalmazásáról az intézmény vezetősége dönt.
- Abban az esetben, ha van óvodásaink között érintett gyermek, akkor szükség szerint kapcsolatot tartunk a nevelőszülői hálózattal és más speciális intézményekkel.

8.3.7. Óvoda – Pedagógiai szakmai szolgálatok

- Pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevétele, a Katolikus Pedagógiai Intézet (KaPI) által szervezett országos szintű vezetői értekezleteken, szakmai továbbképzéseken, lelki gyakorlatokon való részvétel.
- Jelentések, beszámolók, megbeszélések, kölcsönös informálás levélben, telefonon vagy elektronikus formában. A kapcsolattartás az óvodavezető feladata. Az óvoda és a Katolikus Pedagógiai Intézet között együttműködési szerződés van érvényben.
- A jogszabályban meghatározott pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal kapcsolatos helyi feladatokat a POK Szolnok látja el.

8.3.8. Óvoda – Helyi egyházközség

Az óvodavezető személyes kapcsolatot tart a helyi egyházközség vezető plébánosával és az egyházak képviselőivel. Kölcsönös informálás, megbeszélés.

Közös ünnepek:

- Tanévnyitó szentmise
- Názáreti Ovis mise (havonta)
- Szent Márton nap
- Karácsonykor a nagycsoportosok pásztorjátéka
- Balázs áldás, hamvazkodás
- Tanévzáró ünnepi szentmise

Minden óvodai csoport rendelkezik templomlátogatási tervvel.

8.3.9. Óvoda – Más szervek

- Területspecifikus szervek a mindenkorai jogszabályoknak megfelelően hatósági és törvényességi ellenőrzéseket, szemléket végezhetnek. Az elvégzett vizsgálatok eredményét jegyzőkönyvbe rögzítik.

8.4. Az intézmény belső kapcsolatai

8.4.1. Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai

- Lelki gyakorlat keretében erősítjük hitünket, a Római Katolikus Egyházhoz való tartozásunkat.
- Szakmai közös képzések, ismeretátadások segítik a nevelőmunka tudatos fejlesztését.
- Nyitott, családias hangulatú légkör létrehozása a közös cél.
- Munkacsoportok működésével egymás szakmai fejlődését segítjük.

8.4.2. Együttműködési formák óvodapedagógusok, szülők és gyermekek között

- családlátogatás, a gyermek otthoni körülményeinek megismerése
- fogadóóra
- szülői értekezletek
- szülői közösség működésének segítése
- Nyílt napokon a hétköznapi óvodai élet megismerése családok részére
- Názáreti játszóház (beiratkozás előtti időszakban)
- Názáreti Ovis mise (havi rendszerességgel)
- ünnepeinken való közös részvétel, kulturális programok, kirándulások, zarándoklatok
- Adventi szeretetvendégségek

- interneten, közösségi hálón, honlapon történő kapcsolattartás
- elektronikus levelezési lehetőség
- faliújság

8.4.3. Óvoda – Család

- Elismerjük, és elfogadjuk a családi nevelés elsődlegességét.
- A gyermekek nevelésében szoros, partneri viszonyra törekszünk a családokkal, hiszen boldog, kiegyensúlyozott, keresztény lelkületű gyermek nevelése közös célunk és feladatunk.
- Óvodánk nyitott a családok felé, figyelembe véve a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk arra, hogy minél több lehetőséget nyújtsunk a szülőknek arra, hogy betekinthesse az óvodai élet mindennapjaiba.

8.4.4. Szülői Közösség

- A Szülői Munkaközösség csoportonként 2-3 főből tevődik össze.
- Az évente megválasztott SzM szülők rendszeresen vesznek részt közös értekezleten.
- Munkaterv szerint végzik munkájukat, segítve az óvodába járó gyermekeket, illetve az információ átadásában közreműködnek mindkét irányban.
- Munkájukat az óvoda vezetősége és minden dolgozó segíti.
- Törekszik az óvoda a rendszeres kapcsolattartásra.
- Munkájukkal az óvoda működését megkönnyítik, segítik.
- Az intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vesznek.
- Figyelemmel kísérik a gyermeki jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.

9. ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodai élet magába foglalja a személyiség fejlődéséhez szükséges tevékenységformákat, mint a játékot, a tanulást, és a munka jellegű tevékenységeket.

A tevékenységek tervezésekor meg kell jelennie:

- cél
- tartalom
- az óvodapedagógus feladata
- sikerkritériumok.

9.1. Hitre nevelés - vallásos, erkölcsi nevelés

Az óvodás gyermeket szoros érzelmi kapocs fűzi a pedagógushoz, ezért az óvónő hitét és tudását a gyerek érzelmi biztonságán keresztül közvetíti. A NÁZÁRET név kötelez, igazi példás, családi szeretetre, elfogadásra, bizalomra és összetartozásra. A hit tovább élése az iskolába lépés után is folytatódjék.

A hit Isten ajándéka, melyet a pedagógus közvetít a gyermek felé. A pedagógus feladata a gyermek bevezetése a hitéletbe, és a hitre nevelés gyakorlati megvalósítása, megtapasztalása mely a különböző tevékenységi formákban jelenik meg (templomlátogatás, Názáreti Ovismise, zarándoklat).

A hitre nevelés fontos része az ima, a hálaadás, mellyel megszólíthatjuk az Istent.

Óvodánkban a hitre nevelés a nevelőtestület személyes példaadásán túl a mindennapos Lelki beszélgetések során válik teljessé. Nevelő munkánkat jellemzi az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, a mások érzésének meghallgatása, annak elfogadása, azért, hogy a gyermekeink örömteli optimizmusa fejlődhessen.

9.1.1. Az óvoda missziós feladatai:

- családok bekapcsolása az egyházközösség életébe
- a közös imádság, a közös munka és a közös lelki gyakorlat
- vallásos és erkölcsi nevelés, mely megnyilvánul az étkezések előtti - utáni hálaadásban, imában, templomlátogatásban, lelki beszélgetésekben, illetve a nap bármely szakaszában, bármely tevékenységében
- imádságra alkalmas hely, sarok kialakítása a csoportszobákban, ahol a feszület, a Biblia, és egyéb egyházi, keresztény jelképek találhatóak - különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekeink megtanulják azokat megbecsülni, kellő tisztelettel beszélni róla

- mindennapi lelki beszélgetések alatt a liturgikus év eseményeit, bibliai történeteket, erkölcsi témákat, aktuális ünnepeket, megemlékezéseket dolgozunk fel, imákkal, énekekkel, saját szavukkal megfogalmazott imádságokkal, hálaadással
- keresztény viselkedési formák megismertetése, gyakorlása (pl. köszönési mód)

9.1.2. A vallásos nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Megteremtjük az érzelmi biztonságot, kialakítjuk a feltétel nélküli, szeretetteljes, elfogadó légkört.
- Biztosítjuk a nevelés egységét, az összetartozás élményét.
- Gyermek életkori sajátosságainak megfelelő imák, áldások és énekek megtanítása.
- Az ünneplés jelentőségének megéreztetése; érzelmi tartalommal való megtöltése; kiemelése a mindennapi élet eseményeiből; előkészítése és lezárása.
- Kialakítjuk a teremtett világra való rácsodálkozás képességét és fejlesztését: az öröm, a hála, megbecsülés, az óvás és védelem.
- Megtapasztaltatjuk Jézus tanításain keresztül a keresztényi erényeket (felebaráti szeretet, megbocsátás, segítségadás, jóság, türelem, szerénység, tisztaság, becsületes munka, öröm, hála).
- Gyermek személyiségének keresztény szellemű formálása.
- Megtanítjuk gyermekeinkkel a templomban való viselkedést, megismerik a szentmise menetét, hiszen ez az a hely, ahol elmélyülten találkozunk Istennel.

9.1.3. A liturgikus év eseményei:

- Tanévnyitó szentmise
- Szent Márton ünnepe,
- Szent Miklós ünnepe,
- Karácsonyi ünnepkör – advent – óvodások pásztor játéka a templomban,
- Balázs áldás,
- Hamvazkodás,
- Húsvéti ünnepkör,
- Templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- Közös szentmise látogatás a családokkal - Názáreti Ovis Mise
- Lelki gyakorlatok,
- Zarándoklatok,
- Óvodások keresztelkedése

9.1.4. Erkölcsi, érzelmi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak - az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, és akaratának - önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás- és normarendszerének megalapozása. Ezeket a tulajdonságokat, erkölcsi normákat a napi szinten megjelenő lelki beszélgetések alkalmával feldolgozzuk, megbeszéljük.

Feladatunk kialakítani a gyermekekben a feltétel nélküli szeretetet és az elfogadást, melyhez a helyesen értelmezett Istenkép, a Mennyei Atya szeretete ad példát.

A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük a gyermeket, hogy megismerje a katolikus közösséget, az Egyház - Isten - család fogalmát, szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a teremtett világra, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A szülőket segítjük abban, hogy ezt az értékrendet elfogadják, érezzék magukénak, és váljanak segítői ebben az óvodapedagógusoknak.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

9.1.5. Ünnepek, megemlékezések

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket a tevékenységeken keresztül átélt érzelmekkel, a ráhangolódással, a várakozással tanítsuk meg ünnepelni, érezzék, hogy azok a napok kiemelkednek

a mindennapokból, ezt támogatjuk a mindennap megvalósított lelki beszélgetések során feldolgozott témakörökkel.

Az ünnep nem valósítható meg előkészítés, és lezárás nélkül. Mindezekbe aktívan bevonjuk a gyermekeket és szüleiket egyaránt. Hangsúlyt adunk a saját magunkból fakadó értékes ajándéknak (ének, ima, vers, rajz, simogatás...).

Az ünnepek megvalósítását jelezzük öltözékünkkel (kékfestő ruha, népviseleti ing), ruházatunk kiegészítőjével is (kendő, póló).

Ünnepeink között vannak saját hagyományainkra épülő ünnepek (adventi szeretetvendégség, ovimajális...), megtalálhatók népi hagyományok ápolása (terményáldás, lámpás felvonulás, pásztorjáték...), Zöld Óvodaként fontos szerepet kapnak a nemzetközi zöld napok, és természetesen a liturgikus ünnepek (Szent Erzsébet, Szent Miklós, Balázsáldás...).

9.2. Játék

A játék az életnek olyan lehetősége, legfejlesztőbb, legfontosabb tevékenysége, mely a gyermeknek az öröm, az ismeretszerzés, a gondolkodás, az alkotás, a fantázia, az átélés, a biztos-bizonytalan lehetősége, a mozgás és nyugalom, a munka, a tervezés, az alkotás, a valóság és képzelet szárnyaló öröme és gyönyörűsége.

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék önfeledt időtöltés, szórakozás, szabad tevékenység, a gyermek életeleme az óvodába lépéstől az iskoláig tart. Egésznapos tevékenységei között a legjelentősebb, személyiségének alakulásában mással nem helyettesíthető tevékenység, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A zavartalan játékban gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást, kooperációt, kommunikációt.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte

észrevétlenül tanul. Játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg.

A gyermek a játék örömeért játszik, mert játszani jó! Jót és jól játszani – ez a gyerek dolga az óvodában.

Programunk alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőségeket biztosítsunk a gyermeknek az elmélyült, hosszantartó játékokra. Napirendünkben is ezt az elvet kívánjuk érvényesíteni (a folyamatos napirendet, étkezést fokozatosan vezetjük be csoportjainkba).

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Feltételek biztosítása:
  - megfelelő hely (játéktervezéshez, játékeszközök tárolása – jól látható és elérhető helyen)
  - idő
  - megfelelő csoport légkör
  - biztonságos játékeszköz (egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, játékszerek)
  - élményszerzési lehetőségek a különböző játékformákhoz.
- Tudatos jelenlét, támogató, serkentő, ösztönző magatartás, nem direkt reakciók.
- Segítjük a gyermekek szociális fejlődését: társas kapcsolatok, magatartásformák, szokások alakulását.
- A különböző játékformák (gyakorló-, építő-konstruáló-, szimbolikus-, szerep-, szabály- és komplex játék) megjelenése, tartalma nem a gyerek életkorától, hanem elsősorban fejlettségi szintjétől függ.
- Kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége óvodánk napirendjében és időbeosztásában is érvényre jut, illetve megmutatkozik a játékos tevékenységszervezésben is.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. Válgát a játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé és élményt adóvá.
- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaihoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata.
- A gyermekek játékára, és annak tartalmára hatással vannak a keresztény közösségünkben átélte élmények (szentmise, egyházi ünnepek, stb.).

- A játék minden fajtájában nagy szerepe van az utánzásnak, melyekben az SNI gyerekek részére ép gyerekek megfelelő példát tudnak nyújtani.
- Ügyelni kell arra, hogy a mozgásos játékokat játszó gyerekek ne zavarják egymást, az épek vigyázzanak SNI társaikra, és a sérülés mértékétől függően az SNI gyerekek is igyekezzenek alkalmazkodni társaikhoz.
- Az SNI gyerekek számára nagyobb helyet kell biztosítani. A nagyobb játszóhelyet úgy tudjuk biztosítani számukra, hogy azonos méretű csoportszobába kevesebb gyereket fogadunk, így a frusztráció könnyebben kiküszöbölhető.

9.3. Művészeti tevékenységek

A művészet ismerete, szeretete, az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Fontos a művészeti nevelés szempontjából, hogy esztétikus, egyszerű, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. Mindennapi élet szépségei, a természetre való rácsodálkozás komoly hatást gyakorol a gyermekekre.

A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenekelőtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. A művészeti tevékenység legfontosabb feladata a kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb., kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére.

A művészeti tevékenységek fogalma rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese, vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző formái, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A tapasztalat- és az élményszerzés itt is alapvető feladat.

9.3.1. Verselés, mesélés

Ha a gyermeknek szellemi táplálékot nyújt az óvoda, akkor azt a mese, mondókázás, verselés mindennapi „lelki táplálék” adásával kell, hogy tegye. Ezt bizonyítja az, hogy a nap folyamán bármikor érzelmi biztonságot nyújtóan történhet. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori

sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van (állatmesék, láncmesék, tündérmesék, dramatikus népszokások). Katolikus óvoda révén hitébresztő, ünnephez kötődő rövid versekkel, imákkal, Jézus és a szentek életéről szóló rövid történetekkel is megismertetjük a gyerekeket.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mesék, versek erkölcsi mondanivalóját megerősítik a magyar szólások és közmondások. A magyar nyelv gazdagsága, árnyaltsága lenyűgöző, hitünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Mindennapi mondókázás, verselés, mesélés, bábozás lehetővé teszi:

- személyiségjegyek tükröződését
- testséma fejlesztését
- drámajáték elemek meglétét
- szerepazonosulást
- metakommunikáció fejlesztését.

A versek, mondókák, dúdolók adják az első igazi versélményt, melyek ölbeli játékokhoz, többnyire játékos mozgásokhoz kötődnek. A kisgyerekkorban hallott altatók, ébresztők, mosdatók, öltöztetők, járatók, ujjkiolvasók, naphívogatók, állathívogatók hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményeket nyújtanak.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője; képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-, és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapi mesélés, mondókázás, és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese-vers hallgatása csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a realitásokra és a megismerésre a gyermeket. Önálló szöveg, vers és mesemondásra, dramatizálásra, képolvasásra ösztönöz. A saját vers és mese során megjelenik az improvizáció mozdulatokban, gesztusokban, mimikában. A dramatikus játékokhoz fontosak a szimbolikus, szerepre utaló kellékek, jelmezek, eszközök, bábok, melyek az önkifejezésre ösztönzik. Ezeket a gyerekek bevonásával barkácsolhatjuk komplex tevékenységben. Fontos, hogy a báb (ujjbáb, fakanálbáb, kesztyűbáb, termésbáb, marionett báb) elérhető legyen a gyerek az óvónő számára a beszoktatástól kezdve.

A gyermekek fantáziája nagyon gazdag, ezért olyan próbálkozási alkalmakat is kell teremtenünk, amikor már a felnőtt által megkezdett mese önálló befejezésére, új mese kitalálására ösztönzi őket.

Az ismétlések, a mese többszöri feldolgozása a gyermekek számára biztonságot, örömet jelentenek, ezért meg kell teremteni az ismétlés lehetőségét.

A könyv szeretetére a gyerekeket – a csoportok mesekönyv készletének gazdagításával, az óvodai könyvtár könyvállományával, illetve a városi gyerekkönyvtár látogatásával – neveljük, hiszen a könyv értékek közvetítője, az ismeretek szerzésének egyik módja.

Óvodapedagógusi bábjátékkal „bábszínházi” élményt nyújtunk a gyerekeknek.

A nagyobbak már igazi színházi világgal is ismerkednek a helyi lehetőségeket kihasználva (Művelődési Központ, Círóka Bábszínház).

A mese-vers komplexen fejleszti a gyermek személyiségét, kommunikációs készségét.

Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés, a néphagyomány őrzésével, nemzeti tudat, keresztény tudat erősítése a nemzetiségi és migráns gyerekek esetében is.

Javasolt tartalom:

Kiscsoport	Középső csoport	Nagycsoport
Mondókák, rigmusok, mondókamesék, láncmesék, állatmesék, történetek, rövidke versek, ismerkedés a képes-mesés történetekkel, néhány történet az ó- és újszövetségből	Mondóka, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, bibliai történetek, versek	Kiszámoló, felelgetők, versek, állatmesék, tréfás mesék, csalimese, tündérmesék, elbeszélések, bibliai történetek, magyarság történetét feldolgozó mondavilág meséi

A mesélés – verselés tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Nyugodt, derűs, meghitt légkört teremtünk.
- Változatos irodalmi élményeket közvetítünk (népi, klasszikus és a kortárs irodalmi műveken keresztül).
- Életkoroknak megfelelő irodalmi anyag összeállítása (mese, vers és mondóka gyűjtemény).

- Motiváljuk a gyermekeinket az irodalmi élmény befogadására.
- Együtt bábozunk, és dramatizálunk a gyerekekkel.
- Ösztönözzük a gyermekeket megkezdett mese önálló befejezésére, új mese/versalkotásra.
- Segítséget nyújtunk az élmények megjelenítésében (dramatizálás, rajz, festés).
- A könyv szeretetére, megbecsülésére neveljük a gyerekeket – a csoportok mesekönyv készletének gazdagításával, az óvodai könyvtár könyvállományával, illetve a nagyobbakat a városi gyerekkönyvtár látogatásával – hiszen a könyv értékek közvetítője, az ismeretek szerzésének egyik módja.
- Formáljuk a szülők szemléletét, megismertetjük a mesélés, verselés, mondókázás fontosságát.
- Biztosítjuk a lehetőséget a beszédre, a beszélgetésre és beszéltetjük a gyermekeinket átélt élményeiről.
- Fejlesztjük a gyermekek nyelvi képességét a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.
- Ismerjük meg a migráns gyermekek kultúráját, néphagyományait.
- Megismertetjük a gyermekeket a katolikus ünnephez kapcsolható Bibliai történetekkel.

Az SNI gyerekek esetében egyrészt a vers és mese meghallgatása, másrészt pedig a megélése és reprodukálása során jelentkezhet eltérés. Probléma lehet a hallottak visszaadása, nehézséget jelenthet (egy-egy jelenet mozgásos eljátszása) vagy a szöveg pontos – hallás utáni – megtanulása, visszaadása. Ezért az érintett gyermektől csak képességei szerinti reprodukálást várunk el.

9.3.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének a szív külső hangja, melyben ott van a bánat, öröm, az alkotó vagy játékos kedv. Magyarországon az óvodai ének, zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak, amelyek a zenei anyanyelv elsajátítását teszik lehetővé. (Kodály-módszer, Forrai Katalin óvodai nevelése) A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és egyben gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelés, ölbéli játékok, népi gyermekdalok, az éneklés, énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élménynyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelés az óvodai élet egészét áthatja, komplex módon van jelen. A foglalkozásokon túl, napközben bármikor énekelhetünk, mondókázhatunk, játszhatunk körjátékot, hallgathatunk zenét.

Az énekek, énekes játékok, zenei készségek, képességek (ritmus, hallás, éneklési készség, improvizáció) fejlesztésén túl az élménynyújtás, fogékonyság, ízlésformálás, örömszerzés, zenei érdeklődés felkeltése és esztétikai fogékonyság is komplex feladatunk. A csoportok hangszerkészlete lehetőséget nyújt a hangszerekkel való ismerkedésre.

Zenei anyagunkban megjelennek a vallásos témájú énekek, dalok éppúgy, mint a népdalok, népi gyerekjátékok és művészi értékű műdalok, egyházi zenék, nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó alkotások, melyek egyben a zenehallgatás alapjai is. Ünnepek kísérői az óvónői kórus (időnként szülőkkel és azok hangszeres játékával kiegészülve) fellépései, énekei.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Életkoroknak megfelelő zenei anyag összeállítása, kibővítve a vallásos nevelést segítő énekekkel.
- Nyugodt, derűs, meghitt légkört teremtünk.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességet fejlesztő játékokkal. Éneklési készségek, ritmus érzék, és mozgás fejlesztése.
- Életkornak megfelelő és eljátszható, megjeleníthető énekes népszokások kiválasztása.
- Hangszerek megismertetése a gyermekekkel. A csoportok hangszerkészlete lehetőséget nyújt a hangszerek használatára.
- Ismerjük meg a migráns gyermekek dalait, énekeit, táncait.
- Zenei ízlés és érdeklődés, esztétikai fogékonyság megalapozása zenehallgatással.

Javasolt tartalom:

- A dalok, énekes játékok hangkészlete feleljen meg a gyermekek életkori sajátosságainak.
- Igényes, értékes művek alkalmazása népzenei, műzenei formában.
- Kortárs zeneszerzők dalainak beválogatása.
- A keresztény élet hagyományai, az ünnepek dalai jelenjenek meg.
- Néhány egyszerű hangszer megismertetése (dob, cintányér, ritmushangszerek...).

- A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő népi gyermekjátékok, népi gyermektánc alapvető lépéseinek beválogatása.
- A migráns gyerekek kultúrájában található zenei anyag kiválasztása.

SNI gyerekek esetében nehezített lehet a ritmus és tempó érzékelése, az énekek, mondókák mozgással való kísérése. A tempóváltás, a gyorsabb-lassabb különbségének érzékelése. A térforma alakításának képessége, mivel mozgása lassabb, célmozgása, koordinációja pontatlanabb, térérzékelése gyengébb lehet.

A zenei anyag kiválasztásánál differenciált követelményeket állítunk. Nem a gyermek életkorára, hanem készségeire alapozunk.

9.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, ahol megismerkedhetnek illetve érdeklődnek az ábrázolási tevékenységek iránt.

Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A tevékenységeknél a gyermekek kíváncsiságára, utánzási hajlamára, feladatmegoldó kívánságaira, kreativitására kell építeni, amelyben kialakítjuk a szokásrendszert.

A gyermekek számára teret és változatos anyagokat, eszközöket (festék, papír, ceruza, olló, toll, fonal, textil, gyurma, ecset, ragasztó, termékek,...) biztosítunk amivel dolgozhatnak, alkothatnak egész nap folyamán. Törekedni kell az anyagok, eszközök sokszínűségére (természetes anyagok), sokféle technika kipróbálásának felkínálására. Esztétikus környezetben, igényesen kialakított tárolásra és az elkészült produktumok igényes bemutatására kell törekedni.

A vizuális nevelés helyszíne lehet a csoportszoba, udvar, természet, műterem, kiállítás, bábszínház. Az alkotáshoz megfelelő légkört is biztosítani kell, amelyben a gyermek szívesen bekapcsolódik a tevékenységekbe, ehhez bátorítást, útmutatást, dicséretet kap.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Biztosítjuk az ábrázoló tevékenységhez az egész nap folyamán a megfelelő helyet (udvaron is) és megfelelő minőségű eszközöket az alkotó tevékenységhez (melyek jól látható és elérhető helyen vannak elhelyezve).
- Erősítjük vizuális látásmódjukat, fejlesztjük térbeli tájékozódásukat, szín és formavilágukat, alkotó tevékenységüket.
- Lehetőségeket adunk a párhuzamosan végezhető tevékenységek mellett a szabad alkotásra.
- Bemutatjuk a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően a műalkotásokat, valamint a migráns gyerekek hazájának kulturális értékeit.
- Ösztönözzük a gyermekeinket a színek széles skálájának használatára.
- Gyermekeinket rácsodálkoztatjuk a szépre, az esztétikusra.
- Segítjük a gyermekek alkotókedvét a különböző technikai alapelemek és eljárások megismertetésével (tépés, rajzolás, festés, mintázás, vágás, szövés, varrás...).
- Mindennapi rajzolás, mintázás, festés segítségével, a népi kismesterségekkel is megismertetjük a gyermekeinket.
- Ismerkedjenek az eszközök neveivel, színeivel, alakjával, használatával.
- Különösen odafigyelünk a relációs szókincsük bővítésére, begyakorlására.
- Vallásos ünnepkörök többféle feldolgozása jelenjen meg a gyermeki ábrázoló tevékenységekben.
- Finommotorika fejlesztése, a helyes ceruza és ecsetfogás elsajátítása.
- Az óvoda helyiségeit esztétikusan díszítjük a gyermekek munkáival.
- Tehetségígéretes gyermekeink munkáit pályázatokon indítjuk.

Az SNI gyerekek általában kevesebb ismerettel rendelkeznek a szűkebb és tágabb környezetről, a világról – a percepció zavarai miatt – hibás vagy hiányos információk juthatnak el a gyerekekhez.

Sokkal tudatosabb tervezésre, lelassított folyamatokra, több időre, speciális módszerekre van szükség.

Feladatunk, hogy az ép gyerekek mellett az SNI gyerekek is szívesen ábrázoljanak. Minden esetben, amikor az valóban szükséges és indokolt segédeszközt használunk. Mindig biztosítunk elegendő időt, kielégítő feltételeket, megfelelő eszközöket.

9.4. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának,

formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató-, és finommotoros mozgás készségek tanulásának, valamint a mozgás koordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása (mindennapi mozgás - délelőtt és délután, illetve a heti 2x végzett mozgásos tevékenység a tornaszobában) kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán, a játékokban – azon belül a szabad játékokban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A gyermek testi- és mozgás fejlődése szoros kölcsönhatásban van szellemi fejlődésével.

A prevenciót segíti elő a láb- és tartásjavító tornák rendszeres alkalmazása a mindennapokban, illetve lehetőség van gyógytestnevelés foglalkozásokon való részvételre az arra rászoruló gyermekeknek.

A mozgásfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Mozgásos tevékenységek biztosítása minden nap a szabadban és/vagy a csoportszobákban és/vagy tornaszobában, eszközzel vagy eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában.
- Kiválasztjuk a gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgásos tevékenységeket és az azokhoz szükséges eszközöket (tornaszobánk jól felszerelt mozgásfejlesztőeszközökkel).
- Erősítjük a gyermekek mozgáskedvét, felkeltjük a játék, és a versenyszellemüket.
- A gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése: motoros képességek fejlesztése, vázizomzat erősítése, helyes testtartás kialakítása, egyensúlyérzék fejlesztése.

- Mozgáskultúra fejlesztése mellett a térben való tájékozódás, helyzetfelismerés, alkalmazkodó képesség, személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.
- Felhívjuk a gyermekek figyelmét és betartatjuk a balesetmegelőző szabályokat.

Az SNI gyerekek esetén sérülhet a percepció, a mozgás szabályozása, tudatos tervezése.

A szervezeten történő játékos mozgásban az SNI gyerekek is részt vesznek, mozgásállapotuknak megfelelő gyakorlatokat végezhetnek, a többiekkel közösen mozognak, ügyelve természetesen a kóros helyzetek elkerülésére.

Használunk speciális fejlesztő eszközöket, tornaszereket az ép gyerekek esetében is a csoportszobában és a tornaszobában, szükség esetén együttműködünk segítő szakemberekkel.

9.5. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása, és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi-, tárgyi környezet formái, mennyiségi és téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A TON célja, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében.

9.5.1. Természet - társadalom - ember

Zöld óvodaként különösen fontos, hogy a gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek (társak, felnőttek, idősek tisztelete, szeretete), a hazai táj, a helyi hagyományok, és néphagyományok, szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Ez által fejlődik a gyermek ítélőképessége, és természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia.

Miközben rácsodálkozunk a természet szépségére, soha nem feledkezünk meg Isten hatalmas ajándékáról – amit nekünk adott – a teremtett világról.

A külső világ tevékeny megismerésénél (évszakok, jelenségek, növények, állatok, ember, társadalom) nagy hangsúlyt kap a tapasztalás, élményszerzés, tevékenykedés, megfigyelés, kísérletezés, a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadása. Ezért fontos, hogy minél több alkalommal természetes környezetben történjen a megismerés, megfigyelés. Szűkebb környezetünkben is számos lehetőség kínálkozik erre (külső természeti helyszínek, kulturális intézmények, egyházi épületek, műalkotások). Törekszünk a tágabb környezetünk nyújtotta lehetőségekkel is élni, ezeket főleg kirándulások, séták szervezésével érjük el.

Minden csoportban van természetsarok, amit a gyerekek gondolnak és megfigyelhetik folyamatosan a változásokat.

Természet – társadalom – ember megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk gyermekeknek életkori sajátosságukat figyelembe véve, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, illetve a fenntartható fejlődés érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására, hulladék újrahasznosítási lehetőségek megismertetésére.
- Megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket a természetben.
- Megismertetjük a gyermekeket a környezettudatos magatartással, ezen belül a környezetvédelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakításával: a föld, a levegő, a víz, a növény-, és állatvilág, valamint a tájvédelem fontosságával; kiemelten kezeljük a szülők ilyen irányú szemléletformálását.
- Az ünnepélyek és a hagyományörzés formájában közvetítjük az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.
- Helyes közlekedési szabályokat gyakoroltatunk, megismertetjük a gyermekeket a különböző közlekedési eszközökkel.

Javasolt tartalom:

- születéstől – felnőttkorig (család, ember, testünk, testápolás, közlekedés, helyes viselkedési formák)
- növények, állatok, természet, évszakok,
- társadalmi környezetünk (mikro-, és makrokörnyezet, foglalkozások),
- ünnepek (nemzeti, egyházi, nemzetközi világnapok: víz, föld, stb.), népszokások, jeles napok, hagyományok,
- környezetvédelem, környezettudatos szemléletmód.

Az SNI gyerekek esetén sérülhet a percepció. Elsődleges célunknak tekintjük, hogy a gyerekek önmagukat és környezetüket részletesen és mélyebben megismerhessék, mert személyiségük csak ily módon, ezzel együtt tud helyesen alakulni. Egyéni bánásmód alkalmazásával segítjük őket.

9.5.2. Matematika

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Minden óvodai tevékenységben jelen vannak a matematikai fogalmak, mennyiségek, műveletek, így szinte természetes módon ismerkednek meg velük gyermekeink.

A matematikai nevelés komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósul meg, a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve: utánzásos, minta-, modellkövető, spontán játékos tapasztalatszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülve, gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok, az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formákban.

A matematikai nevelés terén két életkori szintet jelölünk meg:

- Az első szint: bevezetés a matematikában, - általában a gyermek 5. életévéig tart.
Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- A második szint: Az intenzív fejlesztés szakasza, az 5-6-7 életévben.
Feladata: részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

Matematikai nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- Támazkodnia a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A képességek fejlesztése játékosan, játékba építetten történjen, figyelembe véve az egyéni képességeket.
- Megismertetjük gyermekeket matematikai: mennyiségi, alaki, tér és síkbeli kifejezésekkel, fogalmakkal, összefüggésekkel, térbeli viszonyokkal, irányokkal.

Javasolt tartalom:

- számfogalom előkészítése, megalapozása (mennyiségek, halmazok összemérése, rész-egész viszonya, sor- és tőszámok)
- tájékozódás térben és síkban (szimmetria, sorozatok)

A matematikai tevékenységeket egyszerre kevés gyerekekkel végezzük. SNI gyerekek esetében is törekszünk az egyéni, differenciált, képességükhöz igazodó feladatadásra. Egyéni bánásmód alkalmazásával segítjük a gyerekeket.

9.6. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi, vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Alapvető követelmény az önállóság az öntevékenység lehetőségének megteremtése.

A munkatevékenység nem köthető életkorhoz, csak a gyermek egyéni képességeit, teherbírását kell figyelembe venni. A munkavégzés nem csak alkalmi, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység, ami beépül az óvodai mindennapokba az óvodában dolgozók mintája, példája nyomán. A felkínált lehetőségek közül önállóan választhat tevékenységet a gyermek. Fontos az elvégzett munka megbecsülése, az eredmények tiszteletben tartása, differenciált értékelés.

Az önkiszolgálást már óvodáskor kezdetétől ki kell emelni, hiszen a gyermekek önmagukkal kapcsolatban minden teendőt – testápolást, öltözködést, étkezéssel kapcsolatos munkálatokat – a lehető legkorábbi időtől kezdve próbálják önállóan elvégezni az éntudatra ébredés kezdetétől.

Munka tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Megfelelő hely, eszközök, lehetőségek biztosítása a munkavégzéshez.
- Minden gyermeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy önállóan, képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Különböző munkafajták megismertetése. (növények, állatok gondozása - óvodakert; önkiszolgálás, naposi munka, egyéni megbízások, stb.).
- Folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés (dicséret, buzdítás).

Az SNI gyerekek számára is nagy öröm, ha érzik, hogy rájuk is számíthatnak, sikereik vannak. Ez megnöveli önbizalmukat, és az ép környezetbe való integrálódásukat nagymértékben segíti. Csak annyit és abban segítünk, amit biztonságosan elvégezni nem képesek.

Minden gyermek elsődleges feladata a saját személyével kapcsolatos teendők megtanulása, de lehetőség szerint adunk részükre alkalmi megbízatást, bevonjuk őket képességeik szerint a környezetgondozásba.

9.7. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma a termékeny időfelhasználási lehetőségek közötti szabad választás. A szabad, autonóm egyéniség által determinált öntevékenység egyenlő a döntéssel. Ennek közelébe kell eljuttatni a gyermeket. Az ilyen döntést ugyanis már nem befolyásolják természeti szükségességek, társadalmi kötelességek. Az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is lehetőséget nyújt ez a tevékenység, hiszen biztosítja az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatását.

Szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére.
- Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás-, és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- Bővítse a választásra felkínált tevékenységek listáját, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.

- Különböző munkafajták megismertetése (növények, állatok gondozása; önkiszolgálás, naposi munka, egyéni megbízások, stb.)
- Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

9.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A tanulás nem szűkül le a társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítására, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Az egyes gyermekek személyiségéhez igazodóan és tudatosan választja meg a felfedező tanulás szervezési formáit. Folyamatosan és differenciáltan lehetőséget teremt az egyéni fejlődésre és a kisebb csoportokban történő kooperatív, együttműködő tanulásra. A gyermeki tanulást változatos módszerekkel, hagyományos, korszerű és digitális eszközökkel segíti.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének és örömeinek biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tanulás tevékenységéből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Szabad játékot figyelembe véve az értelmi képességek fejlesztése: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás.
- Alkalmak és lehetőségek biztosítása a gyermek kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítésére, tapasztalatok, ismeretek szerzésére, tevékenységekre, felfedezésre, saját teljesítőképességének megismerésére.
- Személyre szabott, egyéni képességeket figyelembe vevő (kiemelkedő képességű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek), differenciált feladatadás, problémahelyzetek teremtése.
- Személyre szabott, pozitív értékelés.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Kialakítjuk azokat a készségeket, képességeket, melyek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget biztosítják.

Az SNI gyerekek esetében törekszünk az alkalmazkodó képességek, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az együttműködés kialakítására.

Fejlesztésük közösségi keretek között egyénileg és mikrocsoportosan történik. Nagy gondot fordítunk arra, hogy az SNI gyerekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

Tanulás SNI gyermek esetében:

A tanulás sokszor akadályokba ütközik, lassabb tempóban történik. Az érzékelés és észlelés nehezítettsége, rövidebb idejű koncentrációs készség (a manipuláció akadályozottsága) okozhatja a problémákat.

A tanulás folyamata az ő esetükben sem tér el a normáltól, hanem minőségében és mértékében, a felhasználható eszközökben módosulhat.

A speciális segítségnyújtás mértékét és módszereit a Nevelési Tanácsadó szakemberei határozzák meg.

10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVEI

Óvodánk felvállalja azon kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését, akik:

- Különleges bánásmódot igénylők:
  - aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, aki szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,
  - kiemelten tehetséges gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény, mindenkor hatályos megfogalmazása szerint.

Az integrált nevelésben résztvevő óvodánk:

- pedagógiai programjának kiegészítéseként és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

10.1. Általános irányelvek

- Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik; a nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

- Törekszünk a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítására, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök biztosítására, amely lehetővé teszi a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.
- A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.
- A speciálisan képzett szakemberekkel szoros együttműködés team munkában (hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával) valósul meg a nevelési folyamat.
- Az ép és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása, az eredményeket értékelő környezet támogatja a nevelőmunka sikerességét.

10.2. Céljaink

Az irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény célkitűzései összhangban kerüljenek.

Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával
- törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanításának támogatása
- egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket, a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl
- hátrányok csökkenjenek
- problémamegoldóképességre nevelés megtörténjen
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé
- a részképességfunkciók fejlesztése a leghatékonyabb módon valósuljon meg, a gyermek életminőségének javítása érdekében
- egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása

10.3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek neveléséből adódó óvodapedagógusi feladatok

- pedagógiai munkát segítő alkalmazottak és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásáról, együttműködés a sérült gyermek családjával
- pozitív tulajdonságokra épített komplex személyiségfejlesztés
- harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet kialakítása
- egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik team munkában a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba
- kiemelten tehetséges gyermekek esetében fontos a tehetségterület beazonosítása, adottságainak támogatása, bátorítása, ösztönzése, motiválása
- a szakszolgálattal folyamatos kapcsolattartás, speciális módszerek, terápiás eljárások megválasztása, javaslata, gyógytestnevelés, fejlesztő foglalkozások az óvoda fejlesztő szobájában, fejlesztőpedagógus által.

10.4. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

10.4.1. Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

- Jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn (mely egyénileg is sok eltérést mutat) melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.
- Mozgásfejlesztés: tartási és mozgási funkciók segítése, hely- és helyzetváltoztatás és manipuláció javítása, nagy és finommozgások fejlesztésével, a szükséges eszközök használatának kialakításával.
- Munkatevékenység: önellátási funkciók fejlesztése.
- Játék- és tanulási tevékenység: megfelelő játéktér kialakítása, aktív szerep megtartása. Kommunikációs képessége fejlesztését célzó és az éneklés tevékenységbe bevonás.

10.4.2. Látási fogyatékos (látássérült) gyermek

- Látásteljesítménye 0-33%-os eltérést mutat az ép látáshoz viszonyítva: vak, aliglátó, gyengénlátó.
- Mozgásfejlesztés: testkultúra kialakítása, tartáshibák megelőzése.
- Munkatevékenység: önállóság kialakítása.
- Játék- és tanulási tevékenység: kiemelt szerepet kap a játék, min az ép érzékszervek akvizitálásának fejlesztési lehetősége. Zenei nevelés kiemelt jelentőségű, mert a hallást és mozgást egyszerre fejleszti. Taktilis érzékelés fejlesztése – jól tapinthatóság biztosítása. Adottságoknak megfelelően tapintó-halló, vagy látó-halló életmódra felkészítése a gyermekeknek.

10.4.3. Hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

- Hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képes: siket, kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló. Elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik.
- Munkatevékenység: önkiszolgálás kialakítása, szocializációt segítő tevékenységekbe bevonás.
- Játék- és tanulási tevékenység: nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése kiemelt feladat: hallás és beszédértés fejlesztése, hangos beszéd aktív használatának építése, grafomotors készségfejlesztés, diszfázia-prevenció.

10.4.4. Enyhe és közepsúlyos értelmi fogyatékos gyermek

- A központi idegrendszer fejlődését befolyásoló hatások következtében az általános értelmi képesség az adott népesség átlagától számottevően elmarad. Bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, gyenge beszédértés előfordulhat.
- Munkatevékenység: önkiszolgálás kialakítása, szobatisztaság kialakítása.
- Játék – tanulási tevékenység: spontán tanulást, társakkal való együttműködést, kommunikáció fejlődését segítik a kortárs csoportban megélt élmények, tapasztalatok, minták. Kiemelt szerepe van a cselekvésbe ágyazott képességfejlesztés, ezen keresztül verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése

10.4.5. Beszédfogyatákos gyermek

- Receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, nehezített a megismerés, viselkedési zavarok lehetnek.
- Munkatevékenység: önkiszolgálás kialakítása.
- Játék – tanulási tevékenység: aktív nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése kiemelt feladat: hallás és beszédértés fejlesztése, hangos beszéd aktív használatának építése, grafomotors készségfejlesztés, diszfázia-prevenció, értelmi és mozgásfejlesztés.

10.4.6. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

- Társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg
- Munkatevékenység: önkiszolgálás kialakítása.
- Játék – tanulási tevékenység: sérülés-specifikus fejlesztés– figyelembe véve a gyermek intelligencia szintjét. Kommunikációs, szociális fejlesztés.

10.4.7. Fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek

- Különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.
- Munkatevékenység: önkiszolgálás kialakítása.
- Játék – tanulási tevékenység: sérülés-specifikus fejlesztés.

10.5. A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolása

Minden esetben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, erősítését, nyelvi nevelését, integráció lehetőségét. A migráns és a nemzetiséghez tartozó gyermekek esetében is.

Cél:

- pozitív érzelmi kötődésük megalapozása az óvodához, társaikhoz, felnőttekhez.

Óvodapedagógusi feladat:

- kultúrájuk, családi hátterük, nevelés jellemzőinek megismerése
- nyelvi képesség, kommunikáció nehézségeinek enyhítése
- hagyományuk megismerése, illetve a saját hagyományaink megismertetése (egymás tiszteletben tartásával).

11. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK

Az óvoda biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását, a nevelést-oktatást, az étkeztetést. Az óvoda közreműködik a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhivatallal, a szociális segítővel, s szükség esetén a gyermek érdekében a jegyzőhöz fordul.

Célunk a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése. Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása, az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

11.1. Óvodapedagógusok feladatai

- Maximálisan biztosítják a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot.
- Úgy szervezik az óvodai környezetet - személyi- és tárgyi feltételrendszert -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermekünk számára az optimális fejlődési folyamatot.
- Az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság; elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontosak.
- A nevelő-fejlesztő munkájuk során mindig figyelembe veszik a gyerekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét.
- A gyermekek szociális, szociokulturális háttérének megismerése - komplex állapotfelmérés.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése családlátogatás alkalmával.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet veszélyeztetettsége (testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátló vagy akadályozó állapot) jelzése a gyermekvédelmi felelősnek, szociális segítőnek.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, segítik őket tehetségük kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetükből való felzárkóztatásban. Az integrált gyermekek nevelése során biztosítják az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.
- Érzelmi nevelés, szocializáció, az óvodai közösségbe való beilleszkedés segítése.
- A speciális igényeket kívánó gyermekek számára a fejlesztés megfelelő szakemberek segítségével történjen.
- Rendszeresen tájékoztatják a szülőket az őket és a gyerekeket érintő kérdésekről, jelzik, ha a gyermek viselkedésében problémát észlelnek (fogadóóra, családlátogatás).

- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, hátrányosan befolyásolhatják, veszélyeztethetik.

11.2. Gyermekvédelmi felelős feladatai

- Koordinációs tevékenységével segíti az óvoda pedagógusainak gyermekvédelmi munkáját, folyamatos kapcsolatot tart a szociális segítővel.
- Elősegíti az óvónők tájékozódó tevékenységét, szükség szerint családlátogatáson is részt vesz.
- Gyermekvédelmi munkatervet készít, megjelölve a konkrét tevékenységeket a felelőssel együtt.
- Nyilvántartja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekeket, feljegyzi az intézkedéseket, eredményeket. Ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, ill. megszüntetés okait.
- Veszélyeztettség esetén kezdeményezi a szociális segítő, a gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más intézményekkel, hatóságokkal való kapcsolatfelvételt.
- Tanácsadó tevékenységével elősegíti a szülők és a gyerekek szociális és gyermekvédelmi területen történő tájékozódását.
- Szükség szerint igénybe veszi a családgondozó, a védőnő, szociális segítő segítségét.
- Részt vesz esetmegbeszéléseken, a gyermekvédelmi munka intézményszintű ellenőrzésében, értékelésében, kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Szülő, pedagógus vagy gyermek jelzésére lépéseket tesz a családi környezet megismerésére, a veszélyeztető okok feltárására.
- Megkeresi a családdal való kapcsolattartás sikeres formáit, azokat célszerűen alkalmazza. Segíti a hatósági és a területi gyermekvédelmi szerveket feladatuk teljesítésében (vélemény, jelentésadás, tájékoztatás).
- Abban a szociális rétegben is hozzájárul a nevelődési esélyek javításához, amelyben a gyermek fejlődését a családi, a személyi és egyéb körülmények gátolják.
- Ismerteti a szülőkkel azokat a támogatási lehetőségeket (önkormányzati, ill. civil kezdeményezéseket) amelyek segítik a rászoruló családokat a gyermekek eltartásában és nevelésében.
- Figyelemmel kíséri a nevelőszülőnél élő, volt állami gondozott gyermekek fejlődését.

11.3. Az óvodavezető feladatai

- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása; feladatok, kompetenciák nevelőtestületi szinten.
- Bizalomelvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Veszélyeztetettség esetén a szociális segítő, a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeleteknek megfelelően. Ezek dokumentálása.
- Óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- Segíti a szociális segítő munkáját, biztosítja a szerződésben foglalt tárgyi feltételeket.

11.4. Gyermekvédelmi intézkedések célja

- Megelőzés.
- Kialakult hátrányok csökkentése.
- Segíteni szociális beilleszkedésüket a gyermekvédelmi ellátásban részesülő családoknak.
- Biztonságérzetet nyújtani számukra, mely megalapozza a szellemi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.
- Szülőkkel, hozzátartozókkal kialakított kapcsolat megtartása, illetve továbbfejlesztése, mélyítése fejlesztő foglalkozások szervezésével hátrányok leküzdése.

A célok eléréséhez szükséges feladatok:

- A gyermekek megismerése, hiányosságaik feltérképezése.
- Tartalmasabb élet lehetőségeinek megnyitása.
- A rászoruló családok életkörülményeinek javítása, megsegítése, a rendelkezésünkre álló lehetőségekkel (pl. gyűjtés szervezés...).
- Jelzőrendszer működtetése.
- Igényesség felébresztése.
- Együttműködés az intézményi szociális segítővel.
- Differenciált követelményrendszer: egyénre szabott, differenciált segítségadás.
- Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt, ezáltal fejlesztjük a családi háttérrendszert is.
- A gyermekcsoportokban igyekszünk elfogadtatni ezeket a gyermekeket, s mindent megteszünk, hogy peremhelyzetbe ne kerüljenek.

- Az egészséges, harmonikus személyiség fejlesztés a testi, az értelmi és szociális érettség kialakítása a sikeres iskolai beilleszkedéséhez.
- A rendszeres óvodába járásra való felszólítás, törvényi háttér ismertetése.
- Anyanyelvi nevelés keretében, a beszédértés, beszédfigyelem fejlesztése, igénybresztés a társalgásra.
- Ismeretek bővítése játékos formában, gondolkodási műveletek erősítése.
- Azon munkálkodni, hogy ezeket a gyermekeket is képességeikhez mérten, minél magasabb fejlettségi szintre eljuttassuk, óvodába, iskolába való beilleszkedésüket, lehetőségeikhez képest, maximálisan elősegítsük.
- Rendszeres kapcsolattartás, szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel. (formái: családlátogatás, szülőértekezlet, rendezvények, nyílt napok, bemutatók).
- A múzeumlátogatások, kirándulások, bábelőadások, állatkerti séták pótolják azokat az élményeket, amelyekből a gyermekek az otthoni környezetükben kimaradnak.

11.5. Gyermekvédelmi intézkedések

- A veszélyeztetett gyermekek helyzetének felmérése után intézkedési terv készítése, amennyiben szükséges (munkaterv, mely része az óvodavezető munkatervének). Ezen gyermekekkel való foglalkozás.
- A többi gyermek veszélyeztetettségének megelőzésére figyelemirányítás.
- Minden munkatársat megismertetni az év elején a munkatervével (határidőkkel, felelősökkel, szervezeti formákkal havi lebontásban megjelölt feladatokkal).
- Együttműködik az orvossal, védőnővel, szociális segítővel, gyermekjóléti szolgálat embereivel (szükség és terv szerint).

A szülőkkel kapcsolatos feladatok:

- A család a szocializáció első színtere, ezért erősíteni a családi nevelést.
- A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekvés.
- Személyes kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Beszoktatás alatt, anamnézis felvétele, a szülőkkel.
- Folyamatos, segítő együttműködés, gyermekük elfogadásának segítése, bátorító nevelésre ösztönzés.
- Folyamatos családlátogatás probléma esetén.
- A családok szociális, nyelvi tudás különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekvés.
- A szülőket szakszerűen segíteni a gyermeknevelésben.

- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekvés.
- Fejlesztési tanácsok a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozáshoz (szülői igény esetén).

A támogatás lehetősége:

- Életvitelben való segítség.
- Anyagi segítség lehetőségének ismertetése (rendkívüli és rendszeres segély).
- Tanácsadás.
- Család segítése hivatalos ügyekben.
- Védő - óvó intézkedések helyileg alkalmazható formáiban nyújtott segítség.

Családok megsegítése óvodánkban:

- Hagyomány óvodánkban, hogy adventi időszakban minden rászoruló gyerekeknek ajándécsomagot gyűjtünk össze a családok és a nevelőtestület bevonásával, majd átadjuk a rászoruló családoknak.
- Egyházmegyei szintű gyűjtés, helyi egyház segítség.

12. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

Programunkban az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés elvének biztosítása kiemelt fontosságú. Óvodánk felvállalja kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését:

Különleges bánásmódot igénylők:

- sajátos nevelési igényű gyermekek,
- beilleszkedési és tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek,
- kiemelten tehetséges gyermekek,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

12.1. Esélyegyenlőséget és szociális hátrány enyhítését biztosító intézkedések

- diszkrimináció mentesség megvalósítása, hátrányaik csökkentése, jogaiknak védelme
- a családok szociális életét nyomonkövetése, rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, szociális segítővel,
- tájékoztatjuk a rászoruló gyermekek családját az étkezési és egyéb támogatások lehetőségéről az aktuális jogszabályoknak megfelelően,
- szakértői bizottság vizsgálatának elindítását kezdeményezzük szükség esetén; felülvizsgálatot követően, lehetőségeinknek megfelelően biztosítjuk a további nevelésüket, gondozásukat,
- nyomon követjük az óvodaköteles gyermekek rendszeres óvodába járását, szükség esetén megtesszük a mindenkori jogszabályban megfogalmazott lépéseket,
- nevelésükhöz szükséges tárgyi és környezeti feltételeket, lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk.

A fenti feladatok összefogása az intézményvezető által megbízott gyermek - és ifjúságvédelmi felelős feladata, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Humánszolgáltató Központ családsegítő csoportjával, az intézményi szociális segítővel, illetve a gyermekvédelmi feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és a hatósággal.

12.2. Migráns gyermek interkulturális nevelése

Migráns gyerek az, akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás vagy tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Megilleti őket az emberi méltóság tiszteletben tartása és elismerése. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésükben is érvényesítjük, egyediségüket, egyéniségüket megtartjuk.

A migráns gyerekek interkulturális neveléséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Megismerkedünk a szülőkkel, a családok identitásával, kultúrájával, a nemzetiségükkel kapcsolatos tudnivalókkal.
- A migráns gyereket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, és ennek tere maga az óvodai közösség.

13. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére (6 éves korra) eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A beiskolázás a tankötelezettségi korhatár figyelembevételével mellett lehet rugalmas. Lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre, a döntésre felhatalmazott szervhez benyújtott szülői kérelem alapján. A kérelmet az óvodavezető és a gyermek óvodapedagógusainak szakvéleménye támogathat, valamint szükség szerint egyéb szakvélemény egészítheti ki.

13.1. Az iskolakezdéshez szükséges feltételek

Testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- **érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél,**

- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni,
- minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot,
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek),
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- **elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről,**

- tudja nevét, lakcímét, szülei nevét és foglalkozását, felismeri a napszakokat,
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait,
- ismeri szűkebb lakóhelyét, környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét,
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ismeri és alkalmazza a viselkedési, udvariassági szabályokat,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- elemi mennyiségi ismeretei vannak, összefüggéseket felismer, műveletek végzésére képes.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

- **a szociálisan érett gyermek:**

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A gyermekeknek három éves koruktól kötelező az óvodába járás, amelynek célja és feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink iskolaérettségi kritériumai tükrözik azokat az elvárásokat, melyeket a befogadó intézmény állít az iskolába kerülő gyermekeinkkel szemben.

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Az óvodapedagógusok napi munkáját az SNI gyermekekhez alkalmazott szakember(ek) véleménye alapján a gyermek ismeretében tanácsokkal, javaslatokkal, gyakorlati útmutatásokkal segítik.

E fejlődési jellemzőket minden év januárjában óvodánk nevelőtestületének tagjai (gyógypedagógus és/vagy fejlesztőpedagógus) mérik.

13.2. A gyermek fejlődésének nyomon követése

Jogszály írja elő, hogy a gyermek értelmi, beszéd -, hallás -, látás -, mozgásfejlődésének eredményeit rögzíteni kell, szükség szerint, de félévente legalább egyszer. Ugyanitt rögzítésre kerülnek a fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok, és erről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A gyermekek fejlődését a “Gyermek fejlődésének nyomon követése” dokumentumban rögzítjük, mely tartalmazza a fejlettsége szintjét, fejlődése ütemét. és a fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat, elért eredményeket.

Gyermek fejlődésének nyomon követése:

- anamnézis,
- fejlődési mutatók - játéka, anyanyelvi - verbális képessége, szociális képessége (erkölcsi élet), értelmi képességei (matematikai gondolkodás, természet - társadalom - ember), pszichikus funkciói, érzékszervi percepciók, mozgás - testi képességei, vizuális tevékenységei, munkatevékenysége,
- laterális dominanciája,
- fejlődés segítő megállapítások, intézkedések, elért eredmények,
- amennyiben szakértői vizsgálat szükséges, annak eredményei, felülvizsgálati eredményei, fejlesztést szolgáló intézkedések,
- a szülők minden évben kétszer kapnak szóbeli tájékoztatást gyermekükről.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A módosított Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.

A program időszakos értékelése alapján a kollektívának lehetősége van annak módosítására.

A jogszabályi változások esetén szükséges a program módosítása.

Az intézménybe érkező új pedagógus köteles a programot áttanulmányozni, alkalmazni.

Amennyiben a pedagógusok összetétele több mint 50 %-ban megváltozik, ajánlatos a programot újra megvitatni, és elfogadtatni.